

3 Aruba

DUO opent Arubaanse bankrekening voor terugbetalen studielening

9 Wereld

Afzettingsprocedure president Zuid-Korea

10 Economie

FNV dreigt met hardere acties Shell Pernis

12 Sport

'Ronaldo ontweek 35 miljoen aan belasting'

Stichting Deugdelijk Bestuur Aruba:

'WFPP is er juist om partijen tegen zichzelf in bescherming te nemen'

ORANJESTAD — Aruba is het enige land in het Koninkrijk dat de Wet Financiering Politieke Partijen (WFPP) nog altijd niet heeft ingevoerd. "Dat maakt het mogelijk dat de partijen verslindende miljoenen-campagnes voeren in de verkiezingstijd, zonder dat duidelijk is waar het geld vandaan komt en welke verplichtingen de politieke partijen hiermee op zich hebben genomen."

Dat zegt Armand Hessels, voorzitter van Stichting Deugdelijk Bestuur Aruba (SDBA) tegen *Amigoe*. Hij zegt dat zowel AVP als MEP tijdens hun respectievelijke oppositieperiodes hebben gepleit voor regulering en controle op campagnefinanciering, om vervolgens tijdens hun regeerperiodes al het mogelijke te doen om behandelings van de wet te voorkomen. Volgens SDBA is dit dan ook voldoende reden om de financiering van de politieke partijen aan een grondig onderzoek te onderwerpen. Hessels wist erop dat anders een 'dubieuze gang van zaken rond de uitgifte van terreinen, vergunningen en andere privileges de komende jaren onveranderd en ongestraft door kan blijven gaan'. "Met de concrete obstructie door de twee grote politieke partijen gedurende ruim 23 jaar om de WFPP in te voeren, laden zij een zware verdenking op zich dat zij het moeten hebben van corruptie om regeringsmacht op Aruba te verkrijgen en te behouden."

Tegenprestatie

"De bedoeling van de WFPP

is vooral om transparantie te verkrijgen in de geldstromen van de partijen, met name in verkiezingstijd. Het 'geven' van grote campagnebijdragen door ondernemers is nooit zonder verplichting", aldus Hessels. "Zij verwachten een tegenprestatie zodra de partij, die mede dank zij hun bijdrage de verkiezingen gewonnen hebben, regeringsverantwoordelijkheid draagt. Die tegenprestatie bestaat uit het toekennen van terreinen op commercieel belangrijke plaatsen, een bevoorrechte behandeling bij het verlenen van projecten, een omzeiling van de verplichting tot openbare aanbesteding enzovoorts." Voor het Land Aruba is dit nooit, of bijna nooit, voordelig, merkt Hessels op. "De prijs voor het te leveren project valt altijd hoger uit, terwijl de kwaliteit lang niet altijd daarmee in verhouding staat. Zo betaalt de gemeenschap feitelijk het verkregen campagnegeld dubbel en dwars terug aan de investeerder."

Geen inzage

De voorzitter van SDBA zegt dat de huidige omstan-

digheden praktijken als witwassen van drugsgeld of geld verkregen uit corruptie in de hand kunnen spelen, waardoor diensten moeten worden verleend aan criminelen die de gemeenschap schade berokkenen. "Zolang er geen duidelijke wettelijke regels bestaan voor het geven en ontvangen van geld aan en door politieke partijen en politici, hoeven deze geen inzage te geven in hun boekhouding en blijft het gissen aan wie de politieke partijen diensten verschuldigd zijn. Als zodanig kan de WFPP door politieke partijen ook gebruikt worden als bescherming tegen zichzelf", aldus Hessels. Volgens hem beseffen Arubaanse politieke partijen wel degelijk dat ze fout bezig zijn. Daarom hebben zowel partijen als individuele politici stichtingen opgezet die de geldstromen voor ze behartigen. Die stichtingen hoeven volgens de bepalingen van het huidige Burgerlijk Wetboek geen publieke verantwoording over hun financiën af te leggen. Dat is volgens SDBA mogelijk ook de reden dat de legalisering van het nieuwe Burgerlijk Wetboek, die dit wel mogelijk maakt, ook niet aan de orde komt.

Vervolg op pagina 3:
"Onwil AVP en MEP om partijfinanciering in te voeren".

NO ENFRENTA CANCER DI PECHO BO SO

Adress: Sabana Blanco 8 Tel: 588-9999

'Rebellen verder teruggedrongen in Aleppo'

ALEPPO — Syrische regeringstroepen hebben in het oosten van Aleppo een groot deel van het gebied ingenomen dat voorheen in handen was van de rebellen. De opstandelingen hebben volgens het Syrisch Observatorium voor de Mensenrechten inmiddels 60 procent van hun voormalige territorium verloren in de stad.

Het leger veroverde gisteren weer een wijk op de opstandelingen. Gedeelten van Aleppo die nog in handen zijn van de rebellen, kwamen vandaag weer onder vuur te liggen. Een getuige in het westen van de stad zag zeven rookpluimen boven het rebellengebied. Ook werden gevechtsvliegtuigen gehoord. Volgens het Observatorium kwamen zeker drie mensen om het leven bij een luchtaanval. Lokale reddingswerkers spraken over ten minste zes doden. Een luchtaanval zou een groep ontheemde mensen hebben getroffen. Het regeringsleger ontkent overigens burgers te beschieten. De speciale Syrië-gezant van de Verenigde Naties, Staffan de Mistura, zei vandaag in Rome te vermoeden dat de slag om Aleppo niet veel langer zal duren. De diplomaat

Inwoners van Aleppo trekken weg uit de stad.

hoopt naar eigen zeggen dat 'een soort formule' kan worden gevonden om een 'verschrikkelijk' gevecht te vermijden.

Ook de Russische minister Sergej Lavrov (Buitenlandse Zaken) leek vandaag vooruit te lopen op een nederlaag van de opstandelingen in de Syrische metropool. Hij verklaarde bereid te zijn met de

Verenigde Staten te praten over een volledige terugtrekking van rebellen uit het oosten van Aleppo. De VS en Rusland staan in het conflict aan verschillende kanten. Moskou voorziet het regime van president Bashar al-Assad van luchtsteun. Washington steunt ondertussen gematigde rebellengroepen die actief zijn in het land.

De opstandelingen in Aleppo zouden overigens niet van plan zijn zich over te geven. Een rebellenfunctionaris zei vandaag na een rondgang langs de groeperingen in Aleppo dat zij weigeren de stad te verlaten. De commandanten verklaarden verder geen bezwaar te hebben tegen het opzetten van een veilige route voor burgers die willen vluchten.

Stranddag voor cliënten Offroad Wheelchair

Floyd Halman geniet op het strand.

ORANJESTAD — Aruba telt zo'n 8000 mensen die leven met een lichamelijke of geestelijke beperking. Hun beperking vormt een beperking voor de samenleving van het land, maar daar moet de samenleving wel voor open staan door ze minder buiten te sluiten. Met die boodschap breekt minister Paul Croes van Sociale Zaken vandaag een lans voor deze bijzondere doelgroep.

Aan Floyd (zie foto) is de boodschap van de minister goed besteed. Hij was vanmorgen op Eagle Beach te vinden, waar hij heerlijk kon genieten in de speciale rolstoel die de Stichting Offroad Wheelchair Aruba vandaag beschikbaar stelde om mensen zoals Floyd ook de kans te bieden naar het strand te gaan. Want als je niet (meer) kan lopen, is een dagje strand een hele opgave. Floyd kan als gevolg van een ongeluk niet meer lopen en heeft het lange tijd mentaal moeilijk gehad om dit te accepteren. Maar dat gevoel heeft hij vandaag over-

wonnen. Het rijden over het strand geeft hem een gevoel van onafhankelijkheid, vrijheid, zelf bepalen welke kant je op gaat en de wind, zon en

zee ervaren. De Stichting Offroad Wheelchair Aruba heeft deze speciale elektrische strandrolstoel twee jaar geleden meegenomen uit Nederland en demonstraties gegeven aan stichtingen zoals Funari, Stichting Verstandelijk Gehandicapt Aruba, Mickey Foundation en Mi Por, maar ook aan sociale organisaties zoals Kiwanis en Rotary.

Verenigde Naties

De 'rolstoel-stranddag' is

niet zo maar gekozen, want het is vandaag Internationale dag van mensen met een beperking, uitgeroepen in 1992 door de Verenigde Naties. En bij de oproep van de minister sloot niet alleen de Stichting Offroad Wheelchair Aruba zich aan, maar ook het Rode Kruis.

Zij organiseerden vorige week zaterdag voor de vijfde keer de Paranda di Bochincha. Kijk voor een verslag en foto's op pagina 4.

Slotfase proces tegen Mladic

DEN HAAG — Ruim twintig jaar na de oorlog in Bosnië-Herzegovina (1992-1995) en 4,5 jaar na het begin van het strafproces, komt er langzaamaan een einde aan de zaak tegen de toenmalige commandant van de Bosnisch-Servische strijdkrachten, generaal Ratko Mladic. Maandag beginnen voor het Joegoslavië-Tribunaal de aanklagers met hun slotbetoog, gericht tegen de man die 'de slager van Srebrenica' en de 'Servische Napoleon' wordt genoemd.

De verdedigers van Mladic zijn van 9 tot 13 december aan de beurt. De website van het in Den Haag gevestigde VN-tribunaal voorziet de uitspraak in november 2017. De inmiddels 73-jarige Mladic wordt vooral gezien als de verantwoordelijke voor de massaslachtingen rond de Oost-Bosnische plaats Srebrenica in 1995. Die kosten aan meer dan 7000 moslimjongens en -mannen het leven. De circa 600 Nederlandse blauwhelmen in en rond de enclave die door de VN als veilig toevluchtsoord voor moslims was uitgeroepen, werden op 11 juli 1995 overrompeld door Mladic' troepen die de enclave hadden omsingeld.

Mladic wordt ervan beschuldigd als bevelhebber verantwoordelijk te zijn voor de executies van de weerloze moslimmannen na de inname van de enclave. Het zouden zijn troepen en wat milities van over de grens in Servië zijn geweest, die de slachting op hun geweten hebben. Het vooral door het Westen gesteunde Joegoslavië-Tribunaal bestempelde

Foto: AFP

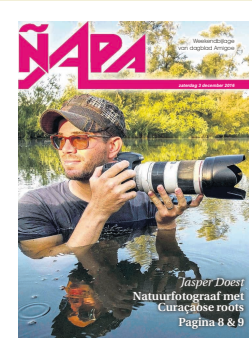
De 73-jarige Ratko Mladic in de rechtzaal in Den Haag.

in 2004 de slachtpartij zelfs als een geval van volkerenmoord.

Mladic wordt behalve van misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden, ook van volkerenmoord beschuldigd. Behalve voor de moordpartijen rond Srebrenica wordt Mladic ook verantwoordelijk gehouden voor een campagne om gericht op burgers in het belegerde Sarajevo te schieten. De stad werd belegerd door Bosni-

sche Serviërs. Mladic kon dankzij zijn connecties met het voormalige Joegoslavische militaire apparaat en later dankzij familieleden in het noorden van Servië veertien jaar lang uit handen van het tribunaal blijven. Toen hij uiteindelijk eind mei 2011 in een boerderij werd opgespoord, bleek de als een kluisenaar levende generaal een wrak, getroffen door beroertes. Voor het proces is hij weer op de been gebracht.

ÑAPA

deze week:

Jasper Doest

Natuurfotograaf met Curaçaose roots

Pagina 8 & 9

Nieuwe minister Arends maakt kennis met afdelingshoofden

ORANJESTAD — De onlangs ingezworen vakminister van Economische Zaken en Communicatie, Richard Arends, is naar eigen zeggen met veel animo begonnen met zijn werk. Als eerste op zijn nu al drukke agenda staan gesprekken met alle afdelingshoofden die onder zijn ministerie vallen.

Op zijn eerste dag in functie zat Arends al met directeur Maria Dijkhoff-Pita en plaatsvervangend directeur van Directie Economische Zaken, Handel en Industrie (Dezhi) Shuhaila Maduro om tafel. Hij wil zich onder meer sterk maken voor een 'gelijk speelveld' voor ondernemers,

zowel groot als klein. Bovendien wil de minister het klimaat voor startende ondernemers verbeteren en meer bescherming bieden aan het midden- en kleinbedrijf. Daarnaast wil Arends, in lijn met het kabinetsvoornemen, de kenniseconomie bevorderen en de economie verder

diversifiëren. Arends heeft de Economie en Communicatie-portefeuille overgenomen van Mike de Meza, nadat een deel van de ministeries herverdeeld werden na het opstappen van Otmar Oduber als minister van Toerisme, Transport, Primaire Sector en Cultuur. De Meza is nu verantwoordelijk voor Toerisme, Energie en Milieu. De ministeries Primaire Sector en Cultuur worden waargenomen door minister Mike Eman van Algemene Zaken.

Minister Richard Arends in gesprek met Dezhi.

ELKE WOENSDAG:
ALL-YOU-CAN-EAT RIBS
VOOR SLECHTS US\$17.50 p.p.

Renaissance Marketplace | Oranjestad
Tel: +297 583 8826 | www.cafetheplaza.com

DAGELIJKS OPEN
7:30 - 24:00 UUR

ASSOCIATED REALTORS
TE KOOP
Typisch Arubaans huis helemaal gerenoveerd te Savaneta met 4 slaapkamers en twee badkamers, airconditioning, op eigendomsgrond van 839 m2, bebouwd 237 m2 met appartement en voor Afl.449.000,00(74% v/d marktwaarde), Bel Mito op 593-6318

FOR SALE
INFINITI Fx35 2011, V6, 7 Speed, Automatic, Full equipped bluetooth/dvd, Avg. 49.500,- Low Mileage 38.500 miles
TEL. 7447854

Buy or Sell Property?
CARIBBEAN-LISTINGS.COM
FOR FREE!

Verzekeringen Pensioenen Hypotheken
ASCA
ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
Dienstverlening met een persoonlijk karakter
Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

FLEAMARKET
Rococo plaza
Tanki Leendert road 4A
ZONDAG
4 December 9 am
END OF THE YEAR SALE
Zaterdag 10 + 17 DEC
9 am Ph. 741-5640

AQUA GRILL
Christmas Specials

Coral Appetizer Aruban Fish Soup with funchi or Fresh Market Greens or Crab Fritters Entrée Roast Turkey Breast and Smoked Ham or Wahoo San Blas or Fried Butterfly Shrimp or Grilled Portobello and Vegetables Dessert Coconut Flan or Christmas Prune Cake AWG 50.00	Pearl Appetizer Oyster Soup or Shrimp Cocktail or Kpeshi Vena or Fresh Market Greens Entrée Roast Turkey Breast and Smoked Ham or Grilled Salmon Fillet or Garlic Shrimp or Grilled Portobello and Vegetables or Filet Mignon Dessert Scratch Cheesecake or Fudge Brownie or Coconut Flan or Christmas Prune Cake AWG 60.00	Poseidon Appetizer Seafood Chowder or Wahoo Ceviche or Crab Cake or Caesar Salad Entrée Roast Turkey Breast and Smoked Ham or Blackened Cobia or Fried Fisherman's Platter or Asian Noodles and Vegetables or Tenderloin Kebab and Garlic Shrimp or Filet Mignon Dessert Scratch Cheesecake or Fudge Brownie or Coconut Flan or Christmas Prune Cake AWG 75.00
--	---	--

RESERVATIONS Call 5868191 or 586 5900
E-mail aquagrillxmas@gmail.com
joally@aquagrill.com
www.aqua-grill.com

A fifteen percent service charge and Government tax will be added to the bill.

SUNDAY is DOUBLE FUN DAY!

Every Sunday at participating service stations: 2x Fun Miles!

That's right: fuel up at participating service stations on Sundays and get DOUBLE Fun Miles. A superfast way to save! Enjoy this offer until February 28, 2017 at Boulevard Service Station, Essoville Service Station, Ponton Service Station and Santa Cruz Service Station. Also valid at the C-Store.

Fun Miles and participating service stations: fuel & fun within your reach!

Valero Boulevard: 6:00 am - 2:00 pm
Valero Essoville: 6:00 am - 2:00 pm
Ponton Service Station: 8:00 am - 2:00 pm
Valero Sta. Cruz: 6:00 am - 2:00 pm

fun miles
fun within your reach!

MORE INFO? 588 9947 FUNMILES.NET FUNMILES

HOME FUN SUPER = Candy + Toys
EASY * FUN * LIVING

We Have The Largest Selection of Candies On The Island
FOR YOUR SAINT NICHOLAS DAY CELEBRATION
3rd December 2016 - Sinterklaas
Event on Our Parking Lot
From 2:00pm - 5:00PM

Find us on Facebook **HOME FUN SUPER**

SAVANETA 107, ARUBA TEL: 5849988

The Holidays are coming!
Fly with us to Amsterdam

From Aruba / Curaçao	as from AWG / ANG	1049
From Bonaire	as from USD	599

All in (excl. booking fee)

[More offers on klm.com](#)

Travel from November 24th till March 31st 2017 (blackout period Amsterdam to the islands between December 15th - 31st and February 18th - 28th and from the islands to Amsterdam between January 1st - 21st)

Book NOW till December 8th via [klm.com](#)

Royal Dutch Airlines **KLM**

Conditions: above all-inclusive return fares (-rtm) are starting rates, including airport taxes and security, fuel and noise surcharges, excluding reservation costs depending on the point of sale. Specific bookings conditions and the General Conditions of Transportation of KLM and AIR FRANCE apply. For further conditions see [www.klm.com](#). Above mentioned special can be booked via [www.klm.com](#) or your travel agent.

CAft: Betere balans uitgaven en inkomsten noodzakelijk

Aruba dreigt financieringstekort te overschrijden

ORANJESTAD — Aruba stevent in 2016 af op een financieringstekort van meer dan 2 procent van het bruto binnenlands product (bbp). Mocht het tekort de 2 procent overschrijden, dan voldoet het Land hiermee niet aan de afspraken met Nederland en kan toezichthouder CAft de Rijksminister-raad (RMR) adviseren om Aruba te dwingen om extra maatregelen te nemen.

Het financieringstekort is na de eerste drie kwartalen van dit jaar uitgekomen op 1,53 procent van het bbp. Het exploitatietekort is 87,6 miljoen florin en de kapitaal-dienst heeft een tekort van 3,1 miljoen. De collectieve sector laat daarentegen een overschot zien van 18,3 miljoen florin. Het financieringstekort van het Land Aruba en de overige onderdelen van de collectieve sector is samen 72,6 miljoen florin. Om het tekort op 2 procent of minder te houden, mag het tekort in het laatste

Tabel 1 Overzicht realisatiecijfers belastingsoorten 3^e UR 2015, 3^e UR 2016, Realisatie 2015 en Begroting 2016 (mln. AWG)

	3 ^e UR 2015	3 ^e UR 2016	Realisatie 2015	Begroting 2016	% uitputting
Loonbelasting	186,6	190,2	247,6	270,0	70,4%
Inkomstenbelasting	1,8	-/- 7,6	0,8	0	
Winstbelasting	124,2	185,6	237,4	195,0	95,2%
Grondbelasting	23,8	33,0	34,4	59,5	55,5%
Invoerrechten	113,7	115,1	163,3	192,7	59,7%
B.B.O.	71,4	69,7	93,5	112,0	62,2%

kwartaal slechts 7,2 miljoen florin oplopen. “Dit betekent dat uitgaven en inkomsten in het laatste kwartaal, meer dan in vorige kwartalen, elkaar vrijwel in evenwicht zullen moeten houden”, aldus het College Aruba financieel toezicht (CAft) deze week in haar reactie op de derde uitvoeringsrapportage (UR) 2016. De inkomsten uit loonbelasting, grondbelasting, invoerrechten en omzetbelasting (bbo) lopen echter achter op hetgeen begroot is.

Niet meer haalbaar
De inkomsten uit loonbelasting zijn in de eerste drie

kwartalen van dit jaar iets gestegen, vergeleken met dezelfde periode vorig jaar. In de begroting van 2016 wordt echter gerekend op fors meer, 270 miljoen florin in plaats van 247,6 miljoen florin in 2015. “Dat lijkt niet meer haalbaar”, schrijft het CAft. De grondbelasting heeft in de eerste negen maanden van het jaar 33 miljoen florin opgeleverd, 39 procent meer dan vorig jaar. In de begroting was echter een stijging voorzien van 73 procent. “Dit zou derhalve tot een tegen-valler in 2016 kunnen leiden.” Ook de inkomsten uit in-

voer-rechten en bbo in de begroting 2016 liggen respectievelijk 29,5 miljoen en 18,5 miljoen florin hoger dan de realisatie van 2015. In de eerste drie kwartalen van dit jaar is echter slechts 59,7 procent van de begrootte grondbelasting binnengehaald en slechts 62,2 procent van de begroting inkomsten uit bbo. “De forse onderrealisatie van deze middelensoorten kan resulteren in tegen-vallers”, aldus het CAft in haar reactie.

Meevallers
Daar tegenover staat de verwachte extra opbrengst van de winstbelasting. Tot

en met het derde kwartaal waren de inkomsten hieruit 185,6 miljoen florin, dat is 95,2 procent van het voor 2016 begrootte totaal van 195 miljoen florin. In 2015 werd in totaal 237,4 miljoen florin winstbelasting opgehaald. Daarnaast heeft oliemaatschappij Valero in oktober een eenmalige belastingafrekening gedaan ten bate van 26,2 miljoen florin. Een meevaller, aangezien deze afrekening niet in de begroting noch de begrotingswijziging van 2016 was meegenomen. Tezamen met de meevaller bij de winstbelasting zou dit voldoende kunnen zijn om de hierboven beschreven potentiële tegen-vallers te mitigeren”, aldus het CAft.

Achterlopende bezuinigingen
Het College stelt dat ‘het saneringspakket aan de uitgavenkant fors achterloopt op de geformuleerde doelstelling’. Dit jaar zou voor 31 miljoen florin bezuinigd moeten worden op de uitgaven. Tot dusverre zijn

slechts voor 10 miljoen (31 procent) minder uitgaven geboekt. “Grootste punt van zorg hier is dat de voorgenomen reductie van personeelsuitgaven met een realisatie van 23 procent tot en met het derde kwartaal ver achterloopt op schema.

Het CAft stelt verder vast dat in de derde uitvoeringsrapportage, net als in de tweede UR, het resultaat van Aruba Tourism Authority ontbreekt. “Het is van belang dat Aruba rapporteert over het resultaat van alle onderdelen van de collectieve sector in de vierde uitvoeringsrapportage.

Temeer aangezien Aruba over heel 2016 een financieringsoverschot van ATA van 7,4 miljoen florin verwacht, waarmee aan de LAft-norm voldaan kan worden”, schrijft het CAft.

Ten slotte vraagt het College nadrukkelijk aandacht voor de onderbezetting bij de Centrale Accountantsdienst (CAD).

IN HET KORT

Vermist meisje terecht
De 12-jarige Laura Sanchez, die sinds 18 november werd vermist, is vrijdag teruggevonden in San Nicolas. De politie kreeg een tip dat het meisje was gezien bij de schaatsbaan van Carnival Village en agenten die daar gingen kijken, troffen haar daar aan. Ze is meegenomen naar het politiebureau. Het meisje woont in de buurt van Bushiribana en was volgens haar tante weggelopen van huis.

Rolstoel langs hoofdweg
Een wegwerker bij Pos Chiquito, die een oude vrouw in een rolstoel de hoofdweg had helpen oversteken, waar-schuwde daarna de politie. Agenten troffen de vrouw zittend onder een boom aan. Ze vertelde dat ze thuis geen eten heeft. De vrouw heeft twee drugsgebruikende zonen die altijd voor problemen zorgen en een dochter die het niet eens is met de manier waarop moeder en broers wonen en niet meer voor haar moeder wil zorgen. Ze kan er weinig aan veranderen, aangezien ze in een rolstoel zit. De agenten schakelden slachtofferhulp in en gingen bij de vrouw thuis kijken. Daar zagen ze dat haar verklaring klopt. Slachtofferhulp adviseerde de vrouw om in een bejaardentehuis te gaan wonen en de vrouw accepteerde de bemiddeling.

Vechtpartij
De politie kreeg vrijdagmiddag melding van een urgente situatie bij EPB Hato. Een man was in een pick-up naar de school gereden, was uitgestapt en had studenten bedreigd met een kapmes. De studenten gooiden als reactie op zijn dreigement met stenen terug. Daarop was de man weer ingestapt en weg-gereden. Getuigen hebben het kenteken van de pick-up genoteerd en aan de politie doorgegeven.

Tijdens werkbezoek Bussemaker op Aruba

DUO opent Arubaanse bankrekening voor terugbetalen studielening

Ministers Michelle Hooyboer-Winklaar (links) en Jet Bussemaker (rechts).

ORANJESTAD — Het terugbetalen van de studieschuld aan DUO kan voortaan ook via een Arubaanse bankrekening. De Nederlandse minister van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap Jet Bussemaker was gisteren voor een werkbezoek op Aruba en ondertekende hierover met Onderwijs-minister Michelle Hooyboer-Winklaar een overeenkomst.

“Deze lokale afbetaling is een belangrijke ontwikkeling voor studentenleningen”, zegt Hooyboer-Win-

klaar. Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) zal op Aruba een bankrekening openen, waar oud-studen-

ten hun aflossing van de Nederlandse studieschuld in florin op kunnen storten. Dat kan elk maand een vast bedrag zijn. Op deze manier worden transactiekosten en wisselkoersfluctuaties voorkomen. Overigens opent DUO niet alleen voor Aruba een bankrekening, maar ook voor Curaçao, St. Maarten en Caribisch

Nederland. Wie via deze lokale bankrekeningen wil betalen, moet dit via e-mail kenbaar maken aan DUO. Dat kan tot uiterlijk 15 januari 2017. Wie zich na deze datum aanmeldt, kan pas vanaf 2018 gebruik maken van deze lokale terugbetalingsmethode.

Twee jaar overleg
Volgens Hooyboer-Winklaar is de overeenkomst het positieve gevolg van meer dan twee jaar onderhandelen tussen het Arubaanse en Nederlandse ministerie van Onderwijs, maar de minister geeft daarna ook alle eer aan parlementariër Desirée De Sousa-Croes. “Zij heeft ervoor gezorgd dat dit thema constant op de agenda van het Interparlementair Koninkrijksoverleg (Ipko) bleef staan.”

Andere gesprekken
Tijdens het werkbezoek van Bussemaker aan Aruba stonden meer ontmoetingen en bezoeken op het programma. De minister ging eerst op audiëntie bij gouverneur Fredis Refunjol. Daarna sprak ze met minister-president Mike Eman. Verder bezocht ze instanties op het gebied van onderwijs, monumentenzorg, emancipatie en diversiteit.

‘Onwil AVP en MEP om partijfinanciering in te voeren’

Vervolg van pagina 1

De onwil van AVP en MEP om de WFPP daadwerkelijk in te voeren, blijkt uit de lange geschiedenis van het ‘voortraject’, aldus Hessels. Al in 1993 kwamen Nederland en Aruba in een protocol overeen dat ‘in het kader van de openbaarheid van bestuur ook ten aanzien van de financieringsbronnen van politieke partijen openheid dient te worden nagestreefd’. Volgens dat protocol, dat ondertekend werd door toenmalig premier en MEP-leider Nelson Oduber en oppositieleider Henny Eman (AVP), zou deze afspraak zelfs in het Statuut worden vastgelegd. Geen van beide politieke leiders heeft daarna enige moeite gedaan om de gemaakte afspraken met Nederland na te komen, stelt de voorzitter van SDBA. De eerstvolgende keer dat dit thema weer werd genoemd was in 1997, in het rapport ‘Calidad’, dat onder leiding van AVP-coryfee Mito Croes werd opgesteld. De werkgroep ‘Deugdelijkheid van Bestuur’ vond dit

punt zo belangrijk dat het als tweede aanbeveling (van de twintig) werd genoemd in het rapport. Hessels: “De toenmalige AVP-regering beloofde in 2000 vervolgens plechtig in een nieuw protocol dat het alle aanbevelingen van rapport ‘Calidad’ binnen één jaar integraal zou uitvoeren. Ook nu hield de AVP zich niet aan deze afspraak”, aldus Hessels. Pas in 2004 werd dit thema weer onder de aandacht gebracht onder de MEP. In zijn brief van 22 oktober 2004 vroeg premier Oduber de politieke partijen die vertegenwoordigd waren in de Staten ‘of er voldoende draagkracht was voor een regeling van de financiering en subsidiering van politieke partijen’. Hessels: “In de intensieve briefwisseling die daarop volgde, tekende AVP aan dat er van haar kant geen bezwaar was tegen de regeling. Wel was er de nodige irritatie van partijleider Mike Eman vanwege de gevolgd ‘vertragingstactiek’ door premier Oduber en stelde hij met nadruk ‘dat zijn partij er voorstander van was

het bedoelde proces op zeer korte termijn verder in gang te zetten, opdat één en ander nog voor de volgende verkiezingen afgerond kan zijn’. Premier Oduber speelde de bal terug door aan te geven ‘dat er in de Staten niet voldoende draagkracht voor dit gevoelig onderwerp aanwezig is’ en dat ‘het de vorige (AVP-)regering was die bij nota van wijziging de financiering van politieke partijen uit het oorspronkelijk ontwerp heeft gehaald’. Hierna volgde een hele rits brieven om uiteindelijk alle benodigde documenten, inclusief het advies van de Raad van Advies, te verkrijgen.

Motie
Pas in 2007 kwam het thema van campagnefinanciering weer op de agenda via Rudy Lampe (RED) die als doel had een eind te maken aan ‘de verwarring’ hieromtrent. “Maanden later was het parlement zover dat het een motie van Lampe met het ‘verzoek aan de regering om zo spoedig mogelijk over te gaan tot de uitvoering van het proces voor de totstand-

koming Ontwerplandsverordening-Financiering en subsidiering politieke partijen’ unaniem aannam. Deze motie werd doorgeleid naar de (MEP-)regering, maar daar werd vervolgens niets mee gedaan”, aldus Hessels die indertijd zelf ook op de kieslijst van RED stond.

Verdwenen brief
In 2011 bracht premier Mike Eman dit thema wederom onder de aandacht van het parlement met het verzoek ‘het concept te behandelen, om daarna te kunnen beoordelen of en in hoeverre daarin wijzigingen c.q. aanpassingen dienen te worden aangebracht’. “Op 6 juli 2011 berichtte de toenmalige Statenvoorzitter de premier dat het ontwerp de Staten nooit had bereikt. Blijkbaar heeft die brief de premier nooit bereikt en is hij zijn haast van elf jaar daarvoor vergeten, want tot de dag van vandaag is de WFPP niet behandeld in de Staten, terwijl de MEP zich nu ineens wel hardmaakt voor de invoering van de wet”, aldus Hessels.

Geschillenregeling in voorjaar

DEN HAAG — Minister Ronald Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wil voor het eind van het jaar een Rijkswetsvoorstel voor een Geschillenregeling voorleggen aan de Raad van State. Het voorstel kan dan waarschijnlijk komend voorjaar inhoudelijk besproken worden door de Tweede Kamer.

Plasterk schrijft dit aan de Tweede Kamercommissie voor Koninkrijksrelaties, die verzocht had om informatie over de stand van zaken. Met de Rijkswet komt mogelijk een eind aan de lange discussie over de Geschillenregeling. Nederland heeft de voorkeur voor de Raad van State als instituut voor geschillen, dat bij strikt juridische geschillen een

bindende uitspraak zou kunnen doen en bij bestuurlijke geschillen een zwaarwegend advies zou kunnen geven. De drie Caribische landen willen hoe dan ook een bindende uitspraak en plaatsen kanttekeningen bij de Raad van State, aangezien dit instituut ook de belangrijkste adviseur van de Nederlandse regering is.

Plasterk gaf de voorkeur aan een voorstel waar alle landen zich in konden vinden. Omdat er de afgelopen jaren echter geen overeenstemming werd bereikt, wil hij de knoop doorhakken met een voorstel waarin de Raad van State adviseert en oordeelt over geschillen. Een vergelijkbare regeling bestaat overigens al voor geschillen over onder meer financieel toezicht.

(sporen van) een zeeschildpad gezien?
Bel TURTLE HOTLINE : 592 93 93

**NO ENFRENTA
CANCER DI
PECHO BO SO**

Mary Joan

Adress: Sabana Blanco 8
Tel: 588-9999

Quality a reality
Services

QESH Training & Consultancy N.V. is gespecialiseerd in het geven van advies en trainingen op het gebied van kwaliteit, veiligheid en milieu. Ter uitbreiding van ons team zijn wij op zoek naar een:

Office / Relatie coördinator Fulltime (40 uur)

Bij QESH T&C staat collegialiteit en kwaliteitbewustheid voorop. QESH T&C kenmerkt zich door haar trouwe opdrachtgevers in Aruba en in het Caribisch gebied.

Werken bij QESH T&C biedt naast werken met leuke collega's aan kwalitatieve, grote en kleine projecten nog een aantal extra voordelen. Allereerst profiteer je van een prima arbeidsvoorwaardenpakket. Daarnaast kun je jezelf ontplooiën door gerichte, vakinhoudelijke ondersteuning en vervolgopleidingen.

Wij vragen:

- Minimaal MBO/HBO-niveau door kennis en/of ervaring
- Kennis en ervaring van de Arubaanse markt, organisatie en cultuur
- Goede kennis van management technieken
- Een ondernemende instelling
- Communicatief en sociaal vaardig
- Nederlands, Engels in woord en geschrift en Papiamentu een pre.
- Computer kennis: Word, Excel, Outlook en Powerpoint

Wij bieden jou:

- Een prettige werksfeer en marktconforme salariering en arbeidsvoorwaarden.

Voor verdere informatie verwijzen wij u graag naar onze website www.qesh-aruba.com. Ben je geïnteresseerd dan stuur je CV naar: info@qesh-aruba.com. Natuurlijk kun je ook contact met ons opnemen. Dhr. Bernd Zalewski, tel.nr. 5949473 deze zal uw vragen graag beantwoorden.

Feestelijke jubileumeditie Paranda di Bochinchá

ORANJESTAD — Een lange stoet van 60 voertuigen trok vorige week zaterdag toeterend en versierd met ballonnen, onder begeleiding van de politie, door diverse wijken. In de vrachtwagens, busjes, jeeps en een partybus zaten 84 mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking, die door het publiek dat langs de route stond enthousiast werden onthaald. Het Rode Kruis organiseert 'Paranda di Bochinchá' elk jaar ter gelegenheid van de Internationale Dag van Personen met een beperking (3 december).

door onze verslaggever
Mirte de Rozario

Dat de cliënten van onder andere Sonrisa, blindenstichting Favi en Ambiente Feliz er zin in hadden, bleek wel toen ze zich in de loop van de ochtend met hulp van hun ouders, verzorgers of begeleiders lieten registreren. Veel lachende en blij gezichten, ze

konden bijna niet wachten tot ze mochten instappen. Ook de chauffeurs van de deelnemende bedrijven die voertuigen beschikbaar stelden, meldten zich enthousiast aan. Het Rode Kruis kon rekenen op de inzet van 40 vrijwilligers om het evenement in goede banen te leiden. Achter het gebouw van het Rode Kruis, op een grote open vlakte, werden de

60 genummerde voertuigen opgesteld en kregen alle deelnemers een mooie zitplaats.

Toeteren en zwaaien

Rond de klok van twee vertrok de karavaan, met de nieuwste ambulance van het Rode Kruis voorop. De route ging door de Avenida Milio Croes, Cumana, Meiveld, Piedra Plat, Kadushi Largo, Mundo Nobo, Morgenster, Primavera en Sabana Blanco weer terug naar Dakota. Onderweg kon het automobilisten amper ontgaan dat er een parade langs kwam, want de 'lawaaiparade' deed haar naam eer aan. Het getoeter van de vrachtwagens werd door veel automobilisten met getoeter en licht-

signalen beantwoord en de meeste auto's konden niet anders dan stoppen om de parade ruim baan te geven. Veel bewoners kwamen uit hun huizen en zwaaiden vrolijk terug naar de deelnemers. Zo'n vier uur later was de karavaan weer terug in Dakota, waar alle cliënten weer werden geholpen om uit te stappen. Deze vijfde editie van 'Paranda di Bochinchá' werd feestelijk afgesloten met een optreden van een brassband. De eerste editie was in 2012, toen namen 50 vrachtwagens deel. Een jaar later reden 75 voertuigen mee. In 2014 sloten 53 voertuigen zich aan en vorig jaar reden er 50 mee.

MEGAPLEX 8
caribbeancinemas.com/aruba f Caribbean Cinemas Aruba

DECEMBER 1 - 7

The Metropolitan Opera
The Magic Flute SAT, DEC 3 • 1:00PM ENCORE

SULLY
TOM HANKS | AARON ECKHART
MON-THURS 5:00 | 7:15 | 9:30
FRI 5:00 | 7:15 | 9:30 | 11:45
SAT 2:45 | 5:00 | 7:15 | 9:30 | 11:45
SUN & HOL 2:45 | 5:00 | 7:15 | 9:30

INCARNATE
CARICE VAN HOUTEN | AARON ECKHART
MON-THURS 5:15 | 7:25 | 9:35
FRI 5:20 | 7:30 | 9:40 | 11:50
SAT 3:05 | 5:15 | 7:25 | 9:35 | 11:45
SUN & HOL 3:05 | 5:15 | 7:25 | 9:35

MOANA
AULI CRAVALHO | DWAYNE JOHNSON
2D VERSION
MON-THURS 4:15 | 6:40 | 9:05
FRI 4:15 | 6:40 | 9:05 | 11:30
SAT 1:50 | 4:15 | 6:40 | 9:05 | 11:30
SUN & HOL 1:50 | 4:15 | 6:40 | 9:05

ALLIED
BRAD PITT | MARION COTILLARD
MON-SUN & HOL 3:50 | 6:30 | 9:10

BAD SANTA 2
BILLY BOB THORNTON | KATHY BATES
MON-THURS 5:20 | 7:30 | 9:40
FRI 5:20 | 7:30 | 9:40 | 11:50
SAT 3:10 | 5:20 | 7:30 | 9:40 | 11:50
SUN & HOL 3:10 | 5:20 | 7:30 | 9:40

FANTASTIC BEASTS
EDDIE REDMAYNE | KATHERINE WATERSTON
MON-SUN & HOL 3:45 | 6:30 | 9:20

ARRIVAL
AMY ADAMS | JEREMY RENNER
MON-THURS 4:15 | 6:45 | 9:15
FRI 4:15 | 6:45 | 9:15 | 11:45
SAT 1:50 | 4:15 | 6:45 | 9:15 | 11:45
SUN & HOL 1:50 | 4:15 | 6:45 | 9:15

STARTING DECEMBER 8 | OFFICE CHRISTMAS PARTY
NOCTURNAL ANIMALS • THE BYE BYE MAN

Palm Beach Plaza
Aruba | 586-0074

THE MAGIC OF THE MOVIES
NOW on your mobile device

Available on the
AppStore

ANDROID APP ON
GOOGLE PLAY

ZOEKERTJES
in samenwerking met **ARUBAdeal.com**
One happy marketplace

Auto & Toebehoren
Te koop: Nissan X-terra. Wegens vertrek naar Nederland. Bouwjaar 2001, km stand 161K, gekeurd tot Mei 2018. Beschikbaar vanaf 10 januari, eerder in overleg. Prijs 8000,- florin. | Tel. 2976419520 | Quick Code: 021409 |

Chevrolet S10 uit 2006 met goed werkende Airco. Heeft reeds een beurtje gehad en het volgende is vervangen Transmissie Olie Nieuwe V-snaar AC bijgevoeld Km stand is 147.000 Voor meer informatie Bel (297)5945915 Whatsapp (316)16525998 | Afl. 8500.00 | Quick Code: 021403 |

(98410 km) gelopen en verkeert in een goede staat. De auto is in maart dit jaar nog gekeurd. Specificaties: Merk & Model: Dogde Durango Uitvoering: 4.7 | V8 Carrosserie: SUV Brandstof: Benzine Transmissie: 5-speed Automatic Vermogen: 235 PK Drive type: Four-wheel drive Bouwjaar: 2003 Kilometerstand: 98410 km Zitplaatsen: 7 - Airco - Elektrische ramen - Centrale deurvergrendeling - Dakrails - Radio - Airbag - Verstelbaar stuur - Reserveband met krik - Handleiding Bel gerust om een afspraak te maken en voor een proefrit. +297 7498713 +297 5631321 | Quick Code: 020657 |

Honda CRV 2005 | Honda crv automaat panoramaraam airco 4 wd bel 5939689 | Afl. 8500.00 | Quick Code: 021309 |

Wonen
Te huur lange termijn vanaf 1 februari 2017 | Uw zoektocht naar de perfecte woning eindigt hier. Onze volledig gemeubileerde accommodatie biedt u rust, luxe en privacy. Kijkt u ook eens op onze website www.arubavakantievilla.com Ons adres is Bringamosa 3F nabij Santa Cruz | Afl. 2300.00. | Tel. 0031624156552 | Quick Code: 021452 |

Sterk in prijs verlaagd! Van 9900,- voor 8500,- Te koop aangeboden wegens aanschaf van een tweede auto, onze zeer ruime Dogde Durango, ideale gezinsauto of als u veel ruimte nodig heeft. Helaas moeten wij afstand doen van onze Dodge Durango. Hopelijk kunnen we u er blij mee maken. De auto heeft zeer recent een beurt gehad, waarbij het oliefilter, olie, luchtfilter en de bougies zijn vervangen. De motor loopt goed. Het is een zeer comfortabele auto en met 4x4 aandrijving dus ook geschikt voor off-road. De auto heeft slechts 61149 miles

Advertentie in deze rubriek plaatsen?
Ga naar www.arubadeal.com/nl/gebruiker/inloggen Helemaal gratis!

Foto bekijken? Ga naar ARUBAdeal.com en zoek op de 'Quick code'.

Kosten zijn 35 gulden per uur. Tel: 5942825 | Quick Code: 021375 |

Carla en Aart kunnen op uw woning, huisdieren, planten passen als u er niet bent. Dat kan in de periode vanaf 15-01 t/m 01-03 2017. Laat een bericht achter op aart.bergwerff@politie.nl en u krijgt nadere informatie. | Quick Code: 021331 |

Bouw & Tuin
Aluminium patio set bestaande uit twee weerbestendige stoelen en een tafeltje. Info: 5830760/5645255 | Afl. 150.00 | Tel. 2975830760 | Quick Code: 020727 |

Aluminium weerbestendig ligbed met tafeltje. Info: 5830760 / 5645255 | Afl. 100.00 | Quick Code: 020728 |

Twee Bangkirai Marlboro Banken met weerbestendige kussens. Info: 5830760/5645255 | Afl. 600.00 | | Quick Code: 020729 |

Een (1) Bangkirai houten hoektafel met granieten bovenblad. Info: 5830760/5645255 | Afl. 150.00 | Quick Code: 020731 |

Industrial Door operator. 500awg |

TE KOOP: Verschillende soorten palmen waaronder Chinese Waaierpalm, Washingtonia en Foxtailpalm. Afl 50 per stuk. Op Afspraak via 5939193 (bellen graag in de middag of in de avond, Whatsapp mag ook) | Quick Code: 021369 |

Kinderen
Kinderschoenen Jongens MAAT 11 US/ EUR 28 | Jongens schoenen in zeer goede staat. Diverse merken, Osh Kosh Bgosh, Nautica, Polo etc. Spiderman schoenen hebben lichtjes! MAAT US 11/EUR 28 Bel: 7455726 Awg.19,- | Tel. 7455726 | | Quick Code: 021398 |

Sport & Gezondheid
Kettler hometrainer, type Paso 200: -magnetische weerstand, computer met hartslag sensoren op het stuur-als nieuw, weinig gebruikt | Afl. 350.00 | Quick Code: 020754 |

Met de billen bloot

Lunah 1 jaar

Student in Nederland

De kwaliteit van het openbaar bestuur is al decennialang problematisch. De traditionele politiek wordt gekenmerkt door politieke patronage, slecht financieel beheer en dubieuze projecten. Het heeft Aruba mil-jarden gekost en veel schade berokkend. De tijd van 'schouderophalen, omdat politici eenmaal zo zijn' is voorbij. In een serie artikelen geeft Armand Hessels enig inzicht in de zotheid en de modus operandi van de Arubaanse politiek. Hij probeert ook, waar mogelijk, wegen aan te geven ter verbetering van de praktijk van ondeugdelijk bestuur.

In de Bon Dia van afgelopen maandag vertelde studente Stephanie Arends over haar ervaringen in Nederland en de vergelijking met Aruba. Zij realiseerde zich al gauw na aankomst in Nederland hoe makkelijk het leven in Aruba is en hoeveel moeite het kost in Nederland 'je-zelf' te vinden zonder de invloed van ouders en eigen cultuur.

Zij kwam er al gauw achter dat studeren aan de universiteit 'niet voor haar was'. Al gauw wilde zij de studie en het leven in Nederland opgeven en teruggaan naar haar 'comfortzone' in Aruba. Pa weigerde hier aan mee te werken, maar stimuleerde haar wel iets anders te kiezen. Voor Stephanie was dit de beste aanpak: momenteel rondt zij haar studie 'International Media and Communications' aan de Hogeschool in Utrecht af. Zij heeft tijdens haar studie stage gelopen in Californië, heeft haar weg gevonden in Nederland en ziet intussen ook de nadelen voor jongeren in Aruba. Die worden volgens haar niet serieus genomen wanneer zij hun bijdrage willen leveren aan 'een beter Aruba'.

Natuurlijk staat het verhaal van Stephanie niet op zich. Feitelijk gaat het om een succesverhaal, want Stephanie is één van de weinigen die een studie in Nederland succesvol afrondt. Ongeveer drie jaar geleden was het succespercentage van Arubaanse studenten in Nederland amper 24 procent. Het komt er dus op neer dat 76 procent uiteindelijk geen diploma haalde, ook niet na één of meerdere keren wisselen van studie. Dit gebeurt heel vaak: volgens verkregen informatie in die tijd haalde slechts 10 procent van de Arubaanse studenten een diploma voor de studie die zij oorspronkelijk hadden gekozen. Dat is natuurlijk jammer, maar nog niet eens het ergste.

Weinig studenten en ouders realiseren zich hoeveel studeren en leven in het buitenland kosten. Velen staan er evenmin bij stil dat zij het grootste deel uiteindelijk allemaal zelf moeten betalen. Het gaat daarbij om bedragen die alleen maar binnen een redelijke tijd afgelost kunnen worden wanneer er met het behaalde diploma een baan

kan worden verkregen die goed betaalt. Om hoeveel geld gaat het meestal? Volgens betrouwbare informatie bedraagt de gemiddelde studieschuld van Arubaanse studenten na zes jaar studie in Nederland tegenwoordig omstreeks 240.000 florin. Dit is meestal opgebouwd via gecombineerde leningen van IBG en de Arubalening.

Dat moet (voor het merendeel) allemaal, met rente, worden terugbetaald, ook als er geen diploma is behaald. Met een goede baan betekent dat al gauw gedurende minimaal vijftien jaar een maandelijks afbetaling van omstreeks 1500 florin. Studeren in de V.S. kost in het algemeen nog meer en betekent dus meer schuld, alhoewel het succespercentage daar veel hoger ligt.

Natuurlijk is het mogelijk ook voor lagere kosten te studeren. Dat vereist wel dat studenten het met minder lenen moeten doen en er dan bij moeten werken. Voor studenten die door hun ouders in de regel in de watten zijn gelegd en nooit hebben hoeven te werken voor hun zakcenten kan dit een te hoge opgave zijn. Daar komt bij dat aankomende studenten in het algemeen onvoldoende of zelfs helemaal niet worden voorbereid op leven met een beperkt budget. Vanuit een situatie waar ouders alles voor hun kind regelen worden studenten als het ware in het diepe gegooid.

In combinatie met het taal- en cultuurprobleem en de hogere eisen van studie-instellingen zien veel studenten zich geconfronteerd met een bijna onoverkomelijke barrière die op een negatieve wijze hun toekomst bepaalt.

Hoewel Directie Onderwijs en de minister van Onderwijs heel goed op de hoogte zijn van deze problematiek, worden jongeren en hun ouders hier niet op voorbereid. Ondanks de wetenschap dat het grootste deel van de studenten in Nederland uiteindelijk geen diploma behaalt, terwijl ze er wel een grote studieschuld aan overhouden, wordt deze informatie niet gedeeld met de gemeenschap. Daarnaast bijt de minister zich vast in de bepaling van normen voor het voortgezet onderwijs op grond van de gedachte 'dat iedereen een kans moet krijgen'. Leerlingen en aankomende studenten worden zo een vals beeld voorgehouden van hun capaciteiten.

Zodoende is zij medeverantwoordelijk voor 'het grote falen' van studenten in Nederland en zou zij daarvoor zelfs aansprakelijk moeten worden gesteld. De tijd dat er op regeringsniveau vanuit wordt gegaan dat er uit glas diamanten geslepen kunnen worden is voorbij, zeker in deze tijd dat elke florin vijf keer moet worden omgedraaid, en moet dan ook plaats maken voor een realistischer onderwijs-beleid.

ORANJESTAD — De ouders van baby Lunah Rijksen hebben de afgelopen dagen afgeteld, maar vandaag is het dan toch die bijzondere dag. Hun dochter viert haar eerste verjaardag. In het geval van Lunah is dat opmerkelijk, want zij werd op 3 december 2015 geboren met de zeldzame chromosoomafwijking Trisomie 18 (Edwardssyndroom), een afwijking waarbij de meeste baby's de zwangerschap niet overleven en slechts 10 procent na de geboorte in leven blijft. Lunah's ouders strijden sinds haar geboorte om medische zorg in binnen- en buitenland. Het afgelopen jaar werden regelmatig geldinzamelingsacties gehouden, vonden gesprekken plaats met de Volksgezondheidsminister, met AZV en artsen in binnen- en buitenland en hielden de ouders belangstellenden via Facebook op de hoogte van de kracht en levenslust die hun dochter in zich heeft. Ongeveer 8 procent van baby's met het Edwardssyndroom overleeft het eerste levensjaar.

Kinderkerstviering marinierskazerne

ORANJESTAD — De marinierskazerne in Savaneta organiseert vrijdag 23 december de kinderkerstviering, die speciaal georganiseerd wordt voor gezinnen met jonge kinderen. Op het exercitieterrein wordt een groot podium gebouwd waar het kerstverhaal in woord en beeld en met liederen wordt uitgebeeld. Kinderen mogen verkleed

komen als herder, koning, schaap of een ander persoon uit het kerstverhaal. De viering begint om kwart voor zeven 's avonds en na afloop is er warme chocolademelk en kerstbrood. De grote kerstviering is op zaterdagavond 24 december om half acht. Rejoice Gospel Group treedt op en samen worden kerstliederen gezongen. Ook na afloop

van deze viering is er chocolademelk en kerstbrood. Morgen, zondag 4 december, is er ook een kerkdienst in de kapel van de marinierskazerne.

Het is namelijk de tweede zondag van de Advent. Pater Paul Vlaar is voorganger tijdens de dienst. Na afloop is er koffie en cake. Iedereen is welkom.

Salud!

Trekking KWF-loterij live op tv

Aruba als wellness bestemming (deel 7) - Professionalisering en Wellness Packages

CEO Ronella Tjin Asjoe-Croes van Aruba Tourism Authority (ATA) heeft stakeholders gevraagd om deel te nemen aan het project Aruba Destination Development Plan 'Cu Mira Pa Futuro'. Dit project heeft als doel het innovatieve en duurzame karakter van Aruba te versterken, zowel voor de samenleving als voor bezoekers. Volgens ATA is één van de nieuwe producten het wellness-programma. In de achtde-lijke serie 'Aruba als wellness bestemming', grotendeels gebaseerd op Wellness on One Happy Island, een visiestuk dat ik voor ATA schreef, bespreek ik dit thema.

Wellness kent een grote diversiteit aan professionals, veelal uit vakgebieden met een onderscheidend begrip-penkader, dat niet altijd de onderlinge inhoudelijke communicatie bevordert. De kleinschaligheid van Aruba maakt verder dat elk gebied van beroepsuitoefening slechts een klein aantal beroepsbeoefenaren kent. Het realiseren van sterke beroepsorganisaties die de kwaliteit van de beroepsuitoefening helpen borgen en bevorderen is daardoor vaak niet haalbaar. Voor na- en bijscholing en het bevorderen van de kwaliteit is contact en/of lidmaatschap met internationale beroepsorganisaties veelal aangewezen. Lidmaatschap van erkende internationale beroepsorganisaties of verwerving van een internationaal keurmerk, kan naast borging van kwaliteit in de marketing het imago van kwaliteit en deskundigheid van het Arubaanse wellness product helpen bevorderen. Lidmaatschap of aansluiting bij internationale professionele en wellness tourism fora kan ook mogelijkheden scheppen om activiteiten, congressen en nascholingen van zulke entiteiten naar Aruba te halen. Aruba kan zich daardoor een imago van professionele health & wellness destination verwerven. Zoals het eiland een jazzfestival of een filmfestival kent, kan het ook een international stress management evenement, een internationale yoga encounter of tai chi toernooi kennen. Ook kunnen evenementen worden georganiseerd met grote namen uit de wereld van health promo-

tion, wellness, mindfulness meditation, spa & health enzovoorts. Deze veelheid en diversiteit van gezondheid gerelateerde activiteiten kan in de ogen van de wellness toerist, Aruba steeds meer en frequenter doen associëren met een cultuur van health & wellness.

Blended wellness packages

Een ander belangrijk onderdeel van samenwerking en uitwisseling, bijvoorbeeld via een Wellness Tourism Network, is de ontwikkeling van blended wellness packages. In een blended wellness package zijn verschillende, soms uiteenlopende wellness services en aspecten, samengebracht in een wellness program. Bijvoorbeeld een combinatie van een aanbod van een healthy breakfast van het restaurant van het hotel in de blue space bij zonsopkomst, yoga on the beach, een cultureel bezoek aan San Nicolas en mindful walking bij volle maan in het Arikok National Park. Zulke elementen, bouwstenen, kunnen dan worden gecombineerd met andere bouwstenen op het gebied van wellness, zoals een bezoek aan de spa of aan de gym. Het samenstellen van verschillende mozaïeken van wellness is een uitdaging met talrijke mogelijkheden.

Een Wellness Tourism Network zou ook kunnen bijdragen aan ontwikkeling van gevalideerde vragenlijsten om de behoeften, verlangens en voorkeuren van de wellness toeristen te onderzoeken. Ook standaard evaluaties van de programma's is

Henry Does is arts en schrijver. Op deze plek beziet hij elke zaterdag het dagelijks leven door de bril van de gezondheid. Voor reacties op deze column: henrydoes@hotmail.com.

relevant om zo steeds meer de kwaliteit te ontwikkelen. Wellness organiseren is meer dan yoga op het activiteitenlijstje zetten. Participatie komt niet vanzelf. Naast de professionals zouden ook activity managers betrokken moeten worden bij het netwerk, opdat de best practices voor het opzetten van health promotion kunnen worden geleerd. Soms worden mensen ook in Aruba wellness toerist, doordat ze worden aangetrokken tot een wellness activiteit die ze eerder niet kenden. Een geïnterviewde vertelde over een echtpaar dat een hotel bezocht, omdat daar een yoga program liep en de vrouw speciaal daarvoor Aruba bezocht. Zij was dus een primaire wellness toerist. Haar echtgenoot, die eerder nooit aan yoga had gedaan, dacht bij het aanbod van een open yoga program 'ach, waarom niet proberen?!' Hij vond het leuk en bleef participeren, in Aruba werd hij secundaire wellness toerist.

Tot nu toe hebben we vooral gesproken over de wellness mogelijkheden in de bekende toeristische gebieden en bekende natuurgebieden. In de interviews hoorde ik van voornemens om in Aruba, in de minder ontgonnen gebieden van het eiland, relatieve kleinere, speciaal op de wellness toerist gerichte resorts met professionele top-health

services op te zetten. Dat zijn ideeën die meer vertrekken vanuit de behoeften van de primaire wellness toerist. Mogelijk zitten in zulke wellness initiatieven ook ontwik-

kelkansen voor pariba di brug. Meer samenhang en samenwerking in het wellness aanbod faciliteert een sterk narratief van Aruba als wellness bestemming.

ORANJESTAD — De trekking voor de loterij van het Koningin Wilhelmina Fonds (KWF) wordt morgen, vanaf 19.45 uur live uitgezonden op TeleAruba. Volgens Lily Prins van het KWF is er veel animo voor kaartjes, niet in het minst omdat er leuke prijzen te winnen zijn. Zo is de hoofdprijs een volledig uitgeruste Chevrolet Sonic 2016 en bestaat de tweede prijs uit twee vliegtickets van KLM naar Amsterdam. De derde prijs is een 'mystery reis', aangeboden door Maduro Travel

en de vierde prijs is een cadeaubon van Setar ter waarde van 1000 florin. Ook CMB en Superfood geven cadeaus ter waarde van 1000 florin weg. Daarnaast zijn er vliegtrips te winnen van Insel Air, verloot Boelchands een horloge en geeft supermarkt Ling & Sons een cadeaubon van 200 florin weg. De opbrengst van de loterij is van groot belang voor het kankerfonds, omdat de stichting geen overheids-subsidie krijgt en dus afhankelijk is van giften en donaties.

"less than 1500 passengers on board"
MORE LUXURY SMALLER SHIP MORE INTIMATE

maduro travel
cruise experts

Last Cabins on Pullmantur
Sailing from Curaçao in 2017

Afi 1989.00P/P
Includes Air and is All Inclusive
Limited dates in MAY-JUNE-SEPT 2017

Book before December 31, 2016
DEPOSIT ONLY
Afi 100.00P/P

Same Route, Difference Experience
pullmantur
AIR INCLUDED

Our Pullmantur specialists are standing by!
Call 5282300 for more information

Televisieprogramma's

Nederland

16:20 De kwis
17:10 Vier seizoenen aan de Amstel
17:40 Studio sport Eredivisie
18:40 Studio sport
19:10 Journaal
19:20 De kwis
20:10 Petticoat
21:00 La famiglia
21:55 EenVandaag
22:25 Journaal
22:30 Journaal
22:51 Tekst-tv

12:10 Jacobine op zondag
12:40 Kunstuur
13:10 Podium Witterman
14:20 De kanarie in de kolenmijn
15:15 De muur
16:05 VPRO Tegenlicht
17:00 Nieuwsuur
17:35 De monitor
18:05 Kruispunt
18:35 De Nieuwe Wereld: Liefde in tijden van verwarring

Nederland

16:05 Beste vrienden
16:55 Top 2000:
The untold stories
17:35 Classic albums: The beach boys - Pet sounds
18:40 Mr. Robot
20:15 Het beste van 101TV
22:16 Tekst-tv

zondag 3 december
1:30 Pingü
1:35 Oilly, het kleine witte busje
1:40 Mijn vriendjes
Teigetje en Poeh
2:00 Zappelin go
2:05 Rintje
2:05 Pieter Konijn
2:20 Buurman en buurman
2:30 Het Sinterklaasjournaal
3:30 Studio snuggar
3:45 Zappsport
4:00 Bennie Stout
5:30 SpangaS
6:25 Denktank
6:40 Heibel langs de lijn
6:45 Gek op jou
7:00 De mooiste sprookjes
8:00 Zapp Sinterklaasfeest
8:50 Zapp Kids top 20
9:20 De BZT show
10:10 Freeks wilde wereld
10:30 Lepel
12:05 Checkpoint
12:30 Topdoks
13:00 Het Sinterklaasjournaal
13:50 Zapp weekjournaal met jeugdjournaal
14:00 Zapp weekjournaal met jeugdjournaal
14:20 Zapp echt gebeurd
14:35 NTR Kort!: Pony place
14:49 Socutera
14:50 3 op reis
15:25 A'dam - E.V.A.
16:20 Jeuk
16:50 Toren C
17:25 The Graham Norton show
18:15 3Lab

Nederland

16:20 Andere tijden
17:00 Nieuwsuur
17:35 Safe house
18:30 Cornea
19:50 De nachtzoen
20:05 Nieuwsuur
20:40 Nieuwsuur
21:12 Tekst-tv

zondag 4 december
1:50 Jacobine op zondag
2:25 De Nieuwe Wereld: Liefde in tijden van verwarring
2:55 De wandeling
3:25 De verwondering
3:55 Ik mis je
4:10 Nederland zingt op zondag
4:55 De kapel
5:05 Metterdaad
5:15 Geloofsgesprek
5:30 Eucharistieviering
6:35 Het vermoeden
6:59 Wilde ganzen
7:00 Songs of praise
7:35 De verandering
8:05 Fryslân DOK
8:35 Verborgten verleden
9:25 Andere tijden
10:00 Wat zullen anderen zeggen?
10:25 Zen in Zang - Oft bin ich mir kaum bewusst
11:00 Een andere kijk op 2016
11:30 De mama's van halal
11:57 Socutera
12:00 Journaal

14:00 Jacobine op zondag
14:25 De Nieuwe Wereld: Liefde in tijden van verwarring
14:55 De wandeling
15:25 De verwondering
15:55 Ik mis je
16:20 Nederland zingt op zondag
16:50 De kapel
17:25 Metterdaad
18:15 Geloofsgesprek
18:35 Eucharistieviering
18:59 Het vermoeden
19:00 Wilde ganzen
19:00 Songs of praise
19:35 De verandering
20:05 Fryslân DOK
20:35 Verborgten verleden
21:05 Andere tijden
21:30 Wat zullen anderen zeggen?
21:55 Zen in Zang - Oft bin ich mir kaum bewust
22:00 Een andere kijk op 2016
22:30 De mama's van halal
22:57 Socutera
23:00 Journaal

TeleCuraçao

15:00 Solo ta Sali (r)
16:00 Pidi Boka (r)
17:00 Strea Chiki
18:00 TBA
18:30 Curaçao On
19:00 Show di Job
20:00 TeleNotisia
20:30 Resumen di Siman
21:00 Wega di Number Kòrsou
21:10 Partisipashon di Morto

21:15 De Frente ku Lupe
22:15 Hisa Buta

zondag 3 december
7:00 Youth Experience (r)
8:00 TBA
8:30 Mi, Bo, Nos Salú (r)
9:00 Resumen Moru Bon Dia
10:00 Herensia
11:00 Vaye di Alabansa
11:30 Santu Sakrifisio di Misa
13:00 Show Musikal – TCFM
16:00 TBA
17:30 Wega di Number Kòrsou
17:45 Sorteo Ekstra
18:00 Before & After Magazine
19:00 Desiree's Gourmet Madeira

19:30 Kokoi riba Kokoi (r)
20:00 TeleNotisia
20:30 Otro Kara
21:00 Muhé
22:00 Curaçao Vive

TeleAruba

14:40 Rep. Magia di Pasco
17:00 Herensia
18:00 Fat Traxx 5
19:00 Tica Basha Abao
19:30 Special Aki Aruba
20:00 Resumen di Siman
20:30 Lo que pasó
21:00 Sorteo di Lotto
21:10 Deporte Inovativo
22:10 Rep. Magia di Pasco
00:30 Resumen di Siman
01:00 CNN en Español

zondag 4 december
06:00 CNN en Español
08:00 Resumen di Siman
08:30 Foro Intericano
09:00 Time Out
09:15 To be announced
09:20 Rep. Magia di Pasco
11:40 Rep. Magia di Pasco
14:00 Sorteo di Lotto
14:10 Little Kingdom
14:30 Tica Basha Abao
15:00 Dia di Señor
16:30 Spotlight
17:00 Duimstok
18:00 Sport 30
18:30 Turbo
19:00 Poets TV Show
19:45 Sorteo di Wilhelmina
20:00 Kanker Fonds
20:00 Telenoticia
20:00 Diadomingo
20:30 Al Caso
21:30 Leu for di cas
21:30 35 Milímetros
23:00 Telenoticia
23:00 Diadomingo
23:30 VOA Border
00:00 Crossings
00:00 CNN en Español

ATV

15:30 NASCAR XFINITY Series
18:00 News 4 New York at 6
18:30 NBC Nightly News
19:00 NBC Nightly News
19:30 1st Look
20:00 Breeder's Cup Classic
21:00 Dateline NBC
22:00 Saturday Night Live
23:00 News 4 New York at 11
23:30 Saturday Night Live

zondag 3 december
01:00 1st Look
01:30 Talk Stoop
02:00 1st Look
02:30 Open House NYC
03:30 Access Hollywood
04:30 Extra
06:00 Paid Programming
05:30 On the Money
07:00 Sunday Today in New York
09:30 Open House NYC
10:00 Sunday Today With Willie Geist
11:00 Today in New York
11:30 Meet the Press
12:30 Joel Osteen
13:00 Identity theft : learn about it and how to get LifeLock protection
13:30 Heart of a Champion With Lauren Thompson
14:00 Sprint Cup Series
15:00 Countdown to Green
15:00 NASCAR Sprint Cup Series
19:00 News 4 New York at 6
19:30 NBC Nightly News
20:00 Football Night in America
21:30 Sunday Night Football
00:30 News 4 New York

Mooie donatie aan stichting “Ban Uni Man pa Cria Nos Muchanan”

Afgelopen week heeft Unicomer Aruba aan de stichting “Ban Uni Man pa Cria Nos Muchanan” een cheque overhandigd van Awg 10,000. De stichting zet zich al jarenlang in om hulpbehoevenden kinderen dagelijks te voorzien van een maaltijdpakket op verschillende basisscholen op het eiland. Unicomer Aruba is Dhr John Fun en zijn stichting zeer erkentelijk voor al hun inspanningen de afgelopen jaren en middels deze donatie wil Unicomer Aruba een bijdrage leveren om de continuïteit van de stichting te waarborgen.

Op de foto van links naar rechts; Dhr Hans Mondria; Directeur Unicomer Aruba, Dhr John Fun; Voorzitter Stichting “Ban Uni Man” en Mevr. Ellen Leo; HR Manager Unicomer Aruba.

Kerkdiensten Protestantse Gemeente

Sunday 8.30 – 9.30

Worship service in English at Seroe Colorado Community Church. The service is informal and the dresscode is “come as you are”.

Zondag 10.30 – 11.40

Eredienst in het kerkgebouw aan Wilhelminastraat 1; mensen van alle gezindten zijn welkom. Zingen en toepassing van de Bijbel staan centraal. De voertaal is Nederlands, met een korte samenvatting in het Engels. Er is een aparte ruimte met uitleg voor kinderen tot 12 jaar, en een crèche voor de kleinsten. Na de dienst praten mensen gezellig na in onze koffiekamer.

Dresscode is “island elegance”.

COLOFON

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.
Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368

Bilderdijkstraat 16
Postbus 323, Oranjestad, Aruba

Directie:
Sigrid Hammelburg
arubadirectie@amigoe.com

Redactie:
Alex Lacle (coördinator)
Mirte de Rozario
Bobby Spier
Annaica Flores
Esther Kiks
arubaredactie@amigoe.com

Special Projects Manager
Linda Reijnders
lreijnders@amigoe.com

Administratie:
Zulaika Kelly (abbonementen)
Grecia Willems (advertenties)
adminaruba@amigoe.com

Opmaak:
Zulma Kock
avisoaaruba@amigoe.com

Verkoop:
Tiziana La Torre
tlatorre@amigoe.com

Distributie:
Zulma Kock, Zulaika Kelly
abbonementaruba@amigoe.com

Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag 8.00am-4.30pm

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank #20651903
Banco di Caribe #81027801
RBC #100031723

Klachten over bezorging ?
Mail naar
klachtenaruba@amigoe.com

Dienstdoende huisartsen Weekenddienst

Huisarts nachtdienst - Oranjestad

Huisartsenpost Hospitaal 527-4580

03 Dec. 2016 - Dr. van Ool

04 Dec. 2016 - Dr. Angela

Huisarts nachtdienst - San Nicolaas

Centro Medico San Nicolaas

03 & 04 Dec. 2016 - Dr. Vis

Dienstdoende apotheken

Apotheek nachtdienst San Nicolaas

Botica Aloe 584-4606

Apotheek nachtdienst Oranjestad

Botica Central 585-1965

Informatie

Centraal Politie	100
Brandweer	911
Politie O'stad	102
Politie San Nicolaas	104
Politie St.Cruz	105
Politie Noord	107
Tipline Politie	11141
Ziekenhuis	527-4000
Dierenarts	585-0400
Elmar centraal	523-7100
Elmar storing	523-7147
WEB Aruba	525-4600
SETAR	582-2116
Taxi (TAS)	587-5900
Taxi (ATT&T)	582-2010
Taxi (PTS)	588-0035
Taxi (Diamond)	587-2300
Kankerbestrijding	582-0412
Stichting SAMBA	582-0903

—Oranjestad—

Ambulance	582-1234
BGD Oranjestad	527-2782
Veterinaire Kliniek	582-1720
Animal Shelter	582-1623

— San Nicolaas—

Ambulance	584-5050
Centro Medico	523-8833
BGD San Nicolaas	527-2782
Serlimar	584-5080

— Botica —

4 Centro Medico	584-5794
Aloë	584-4606
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolaas	584-8186
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Seroe Preto	584-4833
Trupiaal	583-8560

— Mortuaries —

Ad Patres	584-2299
Aurora	588-6699
Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Olive Tree Oranjestad	582-0000

— Stichtingen —

Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
Fundacion Respetami	582-4433
Zwanger? Fundacion CIZKA	583-0331
Fundacion Diabetico	593-0507
Arubano	593-4928
Twelve Step Meeting	
AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Fundacion Amor Pa	568-4739
Prohimo	564-8849
NA Acceptance Group	565-7500
Fundacion Centro Ecologico Aruba	562-8984
Bureau Sosteenemi Misbruik en mishandeling tegen minderjarigen	588-1010
Fundacion C.V.A. voorkomen en zorg voor stroke	567-7004

"What about...

The beach
today,
nice- clean-
and pure white
sand..."

Aruba is Beautiful!
...And Clean...

Support:
Fundacion
Aruba Limpi
☎ 583-8383

Steun ons
werk
met
uw
gift.

Mogelijk in januari geen inzameling PET-flessen meer

Versnipperd plastic.

WILLEMSTAD — Het milieu- en recyclingbedrijf Green Force staat voor een keerpunt door een wereldwijde prijsdaling van plastic. De kans is groot dat de inzameling van PET-flessen, waarbij het merendeel van het publiek gebruik maakt van de door Green Force geleverde recyclingdiensten, per januari zal stoppen, zo laat Green Force-eigenaar Timo Brouwer desgevraagd aan de *Amigoe* weten.

Volgens Brouwer zien recyclingbedrijven zich wereldwijd genooddacht om hun investeringen stop te zetten vanwege de prijsdaling van plastic en is de hamvraag voor velen of men wel door moet gaan met het recyclen van dit materiaal. “De kans is groot dat Green Force noodgedwongen de inzameling van PET-flessen per januari zal moeten staken bij de bestaande ‘recycle centers’ bij Mangusa Hypermarket, Van den Tweel Zeelandia en Centrum Piscadera. Het merendeel aan ingeleverde plastic flessen bestaat juist uit deze PET-flessen. Zo zijn er dit jaar al 2 miljoen stuks voor recycling naar het buitenland verscheept. Er liggen nu nog 3 miljoen van deze PET-flessen in opslag, waarvan wij garanderen dat ook deze naar het buitenland zullen worden geëxporteerd.”

Hij beschrijft in een persbericht de huidige mondiale ontwikkelingen: “Waar er in het verleden sprake was van honderd afnemers van gerecycled plastic, is het aantal afnemers nu gedaald naar vijf. Verder zijn de prijzen van plastic PET-flessen gedaald met 82 procent, binnen een jaar tijd. Er is dus een overaanbod op de wereldmarkt ontstaan. Daardoor is de afname van gerecycled plastic flessen gedaald oftewel deze worden niet meer ingekocht”, aldus Brouwer. Hij licht toe dat door genoemde ontwikkelingen ‘veel recyclingbedrijven noodgedwongen hun deuren sluiten. “Green Force zal de activiteiten voortzetten met betrekking tot de inzameling van karton, accu’s, aluminium blikjes en plastic folie en mogelijk ook (HDPE)-flessen. Maar nogmaals, het grote

Het milieu- en recyclingbedrijf Green Force wijst erop dat de mondiale ontwikkelingen een toename teweeg zullen brengen van de hoeveelheid afval dat op stortplaatsen belandt.

publiek maakt juist gebruik van de inzameling van PET-flessen.”

Dalende olieprijs

De verwerking en export van dit materiaal, is niet meer kostendekkend. Boosdoener is volgens Brouwer de daling van de olieprijs. Omdat voor de productie van plastic flessen olie nodig is, hebben de lage olieprijsen veel invloed gehad op de recyclingprijzen. “Het is al een tijdje goedkoper om plastic flessen te maken uit nieuwe olie dan uit gerecycled materiaal. Door de lage olieprijsen is er ook sprake van een opkomst van nieuwe plasticfabrieken die goedkoop plastic aanbieden. Al met al heeft dit een zeer nadelig effect op de recyclingmarkt en als zodanig grote negatieve impact op het milieu”, aldus Brouwer. Hij geeft aan dat, om deze verslechterde omstandigheden van prijsdalingen een jaar uit te kunnen zitten in de hoop dat de prijzen dan weer aantrekken, een investering van 25.000 gulden nodig is. “Aangezien ik me al vijf jaar zonder salaris in heb gezet om de recycling op het eiland op poten te zetten, dit zonder

enige hulp van de overheid, die zelfs een terreinaanvraag voor deze activiteiten maar niet beantwoordt, ben ik genooddacht om een beslissing te nemen.” Hij benadrukt het belang van het recyclen van plastic flessen en stelt dat hiermee ‘75 procent aan energie wordt bespaard in vergelijking met de productie van plastic flessen uit ruwe olie’. “Doordat deze energiebesparing mondiaal afneemt, zal dit extra bijgedragen aan de opwarming en vervuiling van de aarde. Het heeft directe invloed op de hoeveelheid afval omdat het plastic niet meer verwerkt wordt en als zodanig op de stortplaats belandt. Er zal dan nooit meer iets met het afval kunnen worden gedaan zonder een negatieve impact op het milieu”, aldus Brouwer die toevoegt dat het er niet naar uitziet dat de prijzen op korte termijn zullen stijgen. “De enige optie is, om het proces van recyclen te subsidiëren totdat de prijzen aantrekken of om op wereldniveau afspraken te maken over eerlijke prijzen voor afname van gerecycled materiaal waar iedereen mee kan leven”, aldus Brouwer

FIOD houdt eigenaar trustkantoor aan

AMSTERDAM/WILLEMSTAD — De Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (Fiod) heeft in samenwerking met buitenlandse autoriteiten donderdag meer dan veertien locaties doorzocht in Nederland, Curaçao, Duitsland en Monaco. Dat gebeurde in een strafrechtelijk onderzoek naar een miljoenenfraude, gepleegd door een eigenaar van een trustkantoor. Hij is aangehouden en in verzekering gesteld, meldt het Nederlandse Openbaar Ministerie.

De autoriteiten zijn op het eiland bij één locatie geweest, op verzoek van de Nederlandse autoriteiten (een rechtshulpverzoek), voor onderzoek. Niemand is aangehouden, aldus OM-woordvoerder Norman Serphos. Het betreft een Nederlandse zaak, waardoor Serphos niet in details kan treden. De aangehouden verdachte is volgens hem geen bekende op het eiland, maar leidt een trustkantoor en diverse bedrijven in Nederland. Voor de trustdiensten zouden klanten vergoedingen betalen, die (deels) op rekeningen van de verdachte in Monaco, Zwitserland en Hongkong worden gestort. Over die bedragen zou de verdachte geen of te weinig

belasting hebben afgedragen voor de periode 2010 tot en met 2013. De eigenaar wordt verdacht van belastingontduiking, valsheid in geschrifte, mensensmokkel, oplichting en witwassen. Met de vermoedelijke fraude zou hij miljoenen hebben verdiend. Er is beslag gelegd voor ongeveer 7.000.000 euro. De verdachte wordt daarnaast samen met zijn vrouw verdacht van mensensmokkel, valsheid in geschrifte en oplichting. Zij hebben vermoedelijk Russen geholpen om naar Nederland te komen en zich hier te vestigen. De mensen zouden hier duizenden euro’s per maand voor betalen aan de verdachten. De verdachte zet mensen bij één van zijn

eigen bedrijven op de loonlijst. Voor dit doel worden vermoedelijk valse arbeidscontracten en/of loonstroken opgemaakt, waarmee de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) zou worden opgelicht en bewogen tot afgifte van een (tijdelijke) verblijfsvergunning. Daarnaast is het vermoeden dat de verdachte gelden heeft witgewassen bij de aankoop van onroerend goed bestemd voor hemzelf, zijn familie of voor klanten van het trustkantoor. De herkomst van de financiering van zeker vier panden is vermoedelijk van de misdrijven afkomstig en onderwerp van onderzoek.

Misdaad mag niet lonen Het onderzoek is gestart naar aanleiding van een boekenonderzoek van de belastingdienst bij vier ondernemingen van de hoofdverdachte. De Fiod doorzocht vijf woningen en drie bedrijfspanden in de provincie Utrecht. De Buitenlandse autoriteiten doorzochten een trustkantoor op Curaçao, een wo-

ning met bedrijfsruimte in Duitsland en een woning en een bedrijfspand in Monaco. Er is naast 360 verhuisdozen administratie en digitale gegevens, ook beslag gelegd op drie auto’s, waaronder een Bentley. Er is daarnaast beslag gelegd op onroerend goed en bankrekeningen in Nederland, Duitsland, Monaco, Zwitserland en Cyprus. In de woningen van de verdachte in Monaco is meer dan 100.000 euro in beslag genomen. In zijn Nederlandse woning werd 27.000 euro in beslag genomen.

Advocatenkantoor:

‘Geen afstand doen van recht op advocaat’

WILLEMSTAD — Triple A Attorneys adviseert iedereen die vanaf 1 december om welke reden dan ook aangehouden zou worden op verdenking van een strafrechtelijk delict, om niet te tekenen voor het doen van afstand van zijn of haar recht op een advocaat tijdens het verhoor.

“Dit is een belangrijk recht en van cruciaal belang voor de verdediging.” Het advies komt in verband met de staking van de Orde van Advocaten. Al jaren strijden de strafrechtadvocaten, en sinds kort ook de civiele advocaten die pro Deo-zaken behandelen, tegen de zeer lage vergoeding die het Land Curaçao uitkeert voor pro Deo-zaken. De bedragen zijn de afgelopen twintig jaar niet meer bijgesteld en passen niet meer bij deze tijd. Met de staking probeert de Orde het daartoe te leiden dat dit recht in de toekomst beter geëffectueerd kan worden. Het is financieel niet meer haalbaar voor advocatenkantoren om een cliënt de bijstand te geven die hij of zij verdient. Hierdoor komt de kwaliteit van de rechtsbijstand ernstig in gevaar, wat uiteraard met

name gevolgen heeft voor cliënten die rechtsbijstand behoeven, aldus advocaat Alicia Blonk namens haar kantoor. Onlangs heeft de Hoge Raad ook nog eens bepaald dat elke verdachte vanaf 1 maart 2016 recht heeft op bijstand ten tijde van elk verhoor. “Hier staat geen enkele vergoeding tegenover voor de strafrechtadvocaat. Dit is onacceptabel!”

Met demissionair minister van Justitie Nelson Navarro (Pais) is afgesproken dat de vergoedingen in pro Deo-zaken per 1 januari 2017 verhoogd zouden worden. Helaas heeft zijn ministerie onlangs aan de Orde van Advocaten laten weten dat dit niet nagekomen kan worden. Of, en zo ja wanneer dit wel zal gebeuren blijft onduidelijk. “Omdat er op dit moment sprake is

van een onhoudbare situatie, waar vooral onze cliënten onder lijden, heeft het bestuur van de Orde van Advocaten alle advocaten opgeroepen om voor onbepaalde tijd te staken vanaf 1 december.” Zoals de *Amigoe* al berichtte, houdt de staking in dat er sinds 1 december geen nieuwe pro Deo-zaken zullen worden aangenomen en dat ook in sommige lopende pro Deo-zaken het werk zal worden neergelegd. Dit betekent concreet dat indien iemand vanaf heden wordt aangehouden, deze persoon geen kosteloze advocaat toegewezen zal krijgen, totdat de staking voorbij zal zijn. “Uiteraard zal dit leiden tot onwenselijke situaties, waardoor hopelijk de minister het wetsvoorstel met betrekking tot de verhoging van de vergoedingen in pro Deo-zaken sneller zal behandelen.”

Uiteraard zullen strafzaken waarbij geen kosteloze maar een betaalde advocaat is betrokken wel gewoon doorgang vinden.

Godett voorlopig ‘politiek activist’

WILLEMSTAD — Voormalig FOL-leider Anthony Godett gaat voorlopig door het leven als politiek activist. In het openbaar verbindt hij zich niet langer met de partij die mede door zijn vader is opgericht. Volgens Godett heeft hij al verschillende keren aangegeven zijn functie ter beschikking van de partij te stellen, maar is het nog steeds onduidelijk wat er nu moet gebeuren.

Godett, in het verleden onder meer gedeputeerde en Statenlid, stelde na de mislukte poging om via de voorverkiezingen deelname aan de verkiezingen van 5 oktober af te dwingen, zijn functie ter beschikking van de FOL. Hij zei indertijd ondermeer dat hij het beu was dat hij diegene was die altijd de kar moest trekken bij de verkiezingen. Maar volgens Godett is er weinig tot geen reactie vanuit de FOL gekomen op zijn besluit. “Ik heb besloten dat ik politiek actief blijf. Aangezien er nog steeds geen duidelijkheid bestaat over wat er met de FOL gaat gebeuren, zie ik er voorlopig van af om namens de partij te spre-

ken. Mensen zullen anders gaan denken dat ik wil zeggen dat ik mijn functie ter beschikking stel, maar dat ik wel namens de partij blijf spreken. Het is nu genoeg geweest. Ik doe dat niet meer”, aldus Godett.

In een recent persbericht van zijn hand staat geen enkele verwijzing naar de FOL of de strijd die deze partij door de jaren heeft gevoerd. Godett geeft dit toe en stelt dat hij wel actief zal blijven. “Ik zal dingen naar voren blijven brengen, naar anderen over zwijgen, die volgens mij wel de aandacht blijven verdienen.” Zo verwijst de voormalige FOL-leider naar de huidige schuld situatie van het land Curaçao. Hij hekelt het feit dat de schuld van het eiland eind dit jaar 2,3 mil-

jard gulden zal bedragen, terwijl het eind volgend jaar naar 2,4 miljard zal stijgen. Ook maakt hij zich zorgen over de manier waarop de huidige demissionaire regering met de Heads of Agreement met het Chinese staatsbedrijf Guangdong Zhenrong Energy (GZE) over de verhuur en modernisering van de raffinaderij is omgesprongen. Het voormalige Statenlid hekelt het gebrek aan transparantie dat dit hele proces gekenmerkt heeft.

Over zijn politieke toekomst is er volgens Godett nog niks besloten. Hij verwacht dat er begin volgend jaar hierover meer duidelijkheid zal zijn. “Ik ben voorlopig een free agent. Ik ben nergens aan gebonden en mag vrij spreken. Ik heb wel begrepen dat ik goed in de markt lig”, geeft Godett aan. Hij benadrukt wel dat de FOL hoe dan ook moet blijven bestaan.

Streven: Woensdag

Regeerakkoord loopt vertraging op

WILLEMSTAD — Het proces om tot een nieuw regeerakkoord te komen voor de coalitie van de partijen MAN, PAR, PNP en PS heeft vertraging opgelopen. Terwijl de partijen ervan uitgingen dat er deze week een definitief regeerakkoord op tafel zou liggen, is dat met een week verschoven.

Het uitstel is het resultaat van enkele ‘inconsistenties’ die in de concept-versie van het regeerakkoord werden geconstateerd, melden bronnen. Dit concept is opgesteld aan de hand van de werkzaamheden van verschillende werkgroepen van de partijen. In deze werkgroepen werden de verschillende hoofdstukken, ministeries van het land Curaçao, uitgewerkt. De principe-akkoorden die in deze werkgroepen zijn bereikt, werden op papier vastgelegd. Maar toen deze principe-akkoorden in

het concept-regeerakkoord werden ‘vertaald’ bleek op verschillende punten niet overeen te komen met wat er in de werkgroepen was afgesproken.

Werkgroepen

Eerder deze week was er een bijeenkomst tussen de vier partijen en formateur Kenneth Gijsbertha (MAN). Tijdens deze vergadering is besloten dat de verschillende werkgroepen zich nu zelf over de verschillende hoofdstukken, zoals verwoord in het concept-regeerakkoord, zullen buigen. Zij zullen

nagaan of dat wat er op papier staat nu wel of niet klopt en hoe dit eventueel aangepast moet worden. In de komende dagen moet er hierdoor een nieuw concept uit de bus rollen. Dit zal volgende week woensdag tijdens een plenaire vergadering, met alle politiek leiders, partijvoorzitters en partijvertegenwoordigers van de werkgroepen worden besproken.

Ondertekening

Het streven van de formerende partijen is dat er tijdens het overleg van woensdag een definitief akkoord wordt bereikt over het regeerakkoord. Op korte termijn zal er dan een datum worden geprikt waarop het document ondertekend zal worden.

Sinterklaas bezoekt Colegio San Jose

Foto: Xacura Riande - van der Bie

BARBER — Met heel veel dans en muziek hebben Sinterklaas en zijn Pieten vrijdag het Sinterklaasfeest met groep 1 tot en met 8 van Colegio San Jose in Barber gevierd. Sinterklaas heeft bij deze gelegenheid de kinderen die stout zijn op school aangesproken om lieve en gehoorzame kinderen te worden. De kinderen die het goed doen op school hebben een schouderklopje gekregen voor hun goede prestaties.

Voortgangscommissie:

‘Politieke wil ontbreekt bij aanpak justitie St. Maarten’

DEN HAAG — Het ontbreekt de Sintmaartense regering aan politiek engagement om de actieplannen voor de versterking van het Sintmaartense politiekorps (KPSM) en de Pointe Blanche-gevangenis uit te voeren. De implementatie van deze actieplannen is noodzakelijk voor een succesvolle afronding van de Plannen van Aanpak voor deze essentiële rechtshandavingsinstanties.

De boodschap van de voorzitter en de secretaris van de Sintmaartense Voortgangscommissie Nico Schoof en Gert-Jan Stortelers tijdens een interview met *The Daily Herald* is duidelijk: de voortgang bij het KPSM en de gevangenis verloopt op een tergend trage manier. Dit gebrek aan actie heeft een nadelig effect op de activiteiten van deze twee instanties, niet omdat de werknemers niet hard genoeg werken, maar vooral omdat justitie in de ogen van de Sintmaartense regering geen topprioriteit is. Er is geen vooruitgang geboekt met betrekking tot de uitvoering van de Plannen van Aanpak voor het KPSM en de gevangenis. “We maken ons grote zorgen. Er is een ernstig gebrek aan ambitie om de plannen voor het politiekorps en de gevangenis uit te voeren”, stelt Schoof. “De regering zegt dat er geen geld is, maar het is een kwestie van handelen. ‘Geen geld’ is het verkeerde excuus”, stelt Stortelers, een voormalig hoofd van de Nederlandse Vertegenwoordiging in Philipsburg. Bovendien ontbreekt het aan leiderschap en kwaliteit. Na-

De Voortgangscommissie St. Maarten met Rijksvertegenwoordiger in Philipsburg Chris Johnson tijdens een recent bezoek aan St. Maarten. Vlnr: secretaris Terrance Rey, lid Michel Marjnen, voorzitter Nico Schoof, secretaris Gert-Jan Stortelers en Chris Johnson.

tuurlijk zijn er ook uitzonderingen: “Politiechef Carl John en zijn team doen het goed, maar hij heeft een groot probleem: hij komt 150 mensen tekort, en die mensen vind je niet zomaar ergens. Het gebrek aan capaciteit is zo groot dat de politie vaak geen follow-up kan geven bij zware misdadaadgevallen.” In april 2016 was er een conferentie van de rechtshandavingssector, boordevol goede voornemens en goede ideeën. Onder voorzitterschap van Franklyn Richards, lid van de Raad voor de Rechtshandhaving en de voormalige gouverneur van St. Maarten, werd een aantal actieplannen opgesteld. De Voortgangscommissie van St. Maarten was aanwezig als waarnemer.

Geen beslissingen
Deze actieplannen, die werden opgesteld om de Plan-

nen van Aanpak voor het KPSM en de gevangenis uit te voeren, moeten nog door de Sintmaartense minister-raad worden goedgekeurd. Er heeft nog steeds geen besluitvorming plaatsgevonden op dit gebied, tot grote ergernis van de Voortgangscommissie. De situatie in de gevangenis vereist de meest dringende aandacht. In het meest recente rapport van de Voortgangscommissie wordt gesteld dat de situatie met betrekking tot personeel ‘zeer kritiek’ is, dat veel van de bestaande vacatures nog openstaan en dat mensen niet op het werk verschijnen. Belangrijke interne systemen bij de gevangenis functioneren niet, waardoor gevaarlijke situaties ontstaan voor personeel en gevangenen. Er is een gemis aan sterk leiderschap, zegt Schoof. “Er is geen vertrouwen meer in het instituut.” De gevange-

nis draait met het minimum aan personeel en de managers hebben het niet makkelijk, omdat ze noch voldoende personeel noch de benodigde mandaten hebben. Door het gebrek aan personeel kunnen de gevangenen niet deelnemen aan zinvolle dagbestedingsactiviteiten en resocialisatieprojecten. Dit leidt tot een onveilige situatie. Er zijn alleen zware criminele ondergebracht in de gevangenis, als gevolg van het gebrek aan cellen en personeel.

Onpartijdig
De Voortgangscommissie is een onpartijdige, onafhankelijke entiteit, een samengestelde commissie van de twee landen, zonder toezicht vanuit Nederland, benadrukt Schoof. “We zijn geen Nederlandse commissie. Den Haag is niet onze toezichhouder. Ons mandaat komt van de Rondetafelconferentie van 2010 (RTC).” Het feit dat al twee jaar een Sintmaartense vertegenwoordiger bij de commissie ontbreekt, wordt gezien als een groot gemis en reden voor bezorgdheid. “Het stoort ons enorm, ook omdat hierdoor de indruk wordt gewekt dat we een Nederlandse commissie zijn, wat we zeker niet willen.” Na het uittreden van Richard Gibson om minister van Financiën te worden werd geen nieuw lid aangesteld. De Voortgangscommissie is niet bang om zich uit te spreken. “We zeggen de dingen zoals ze zijn, recht voor zijn raap. Het gaat om het welzijn en de veiligheid van St. Maarten en van de bevolking. Justitie is een zeer zware taak, die de volledige steun en aandacht van St. Maarten en van het Koninkrijk verdient.”

Een ludieke actie tegen kanker

WILLEMSTAD — De maand november is voorbij en hiermee is er ook een eind gekomen aan ‘Movember’, een jaarlijks terugkerend evenement om aandacht te vragen voor mannelijke gezondheidsproblemen en prostaatcancer in het bijzonder.

Mannen die de afgelopen maand hun snor lieten staan om hun betrokkenheid te tonen, hebben die onlangs laten afscheren door kapper Rushenny Vriend. Begin november konden mannen zich aansluiten bij deze bewustwordingscampagne, die inmiddels is uitgegroeid tot een wereldwijd begrip. De deelnemers werden daarvoor gesponsord. De actie

werd georganiseerd door Pro-Fit Curaçao en het Prinses Wilhelmina Fonds (PWF). “Prostaatcancer is namelijk relatief goed te behandelen, mits het in een vroeg stadium ontdekt wordt. Educatie is dus een belangrijk onderdeel voor een vroegtijdige diagnosestelling”, aldus de samenwerkende organisaties.

Dit jaar waren er bijzonder veel deelnemers uit de kickboks wereld om het onderwerp bespreekbaar te maken. De opbrengst komt ten goede aan PWF en onderzoek naar prostaatcancer. De dag werd afgesloten met een borrel. Bij elk drankje werd er ook nog eens een gulden aan de kankerstichting gedoneerd.

Foto: Ken Wong

PWF-voorzitter Alba Martijn (2e r) was ook aanwezig bij het moment waarop de snorren werden afgeschoren.

Kerst-rendier onthoofd

WILLEMSTAD — De kerstversiering van het project ‘Pasku Fiesta di Lus’ op de rotonde voor het Riffort, rendieren die de slee van de kerstman trekken, is in de nacht van donderdag op vrijdag vernield. Eén van de rendieren is zelfs onthoofd.

Aqualectra trekt in samenwerking met het ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP) het project Pasku Fiesta di Lus. “Mijn collega’s, die de versieringen hebben opgezet, bel-

den teurgesteld om dit te melden”, aldus de zelf zeer teurgestelde woordvoerder Sharo Bikker van Aqualectra. Het nutsbedrijf riep burgers, al voordat de installatie van de verschillende kerstversieringen klaar was, op om niet aan de kerstversieringen te

zitten, zodat deze niet kapotgaan. Toch hebben sommigen geen gehoor aan de oproep van Aqualectra gegeven. “Het hoofd van het rendier lag op de grond. Een ander, kleiner rendier probeerde men uit de grond te trekken. Bovendien is ook de lichtversiering weggehaald”, aldus Bikker over de situatie zoals die vrijdagochtend werd aange troffen op de rotonde voor het Riffort.

Foto: Facebook Aqualectra Utility

Schrijfclub

Bonaire

De leden van de Schrijfclub Bonaire schrijven korte verhalen en columns, geïnspireerd op het leven in de Cariben. Zij delen hun passie en enthousiasme graag met zoveel mogelijk lezers. De Amigoe steunt dit initiatief met een wekelijkse publicatie. Reacties zijn van harte welkom via schrijffclubbonaire@gmail.com

Het belang van architectuur

Ik parkeer mijn pick-up half op een hoge stoep en probeer tegelijkertijd net niet de betonnen plantenbak te raken. Ik doe de deur open en stap zo de modder in. Het zweet verzamelt zich in mijn nek en glijdt in een nette straal tussen mijn borsten door naar mijn buik. Ik loop naar binnen. Zacht strijklicht maakt van witte wanden allerlei kleuren. Nog vies en plakkerig heb ik sterk de behoefte om even, een minuutje maar, op de glanzende koele vloer te gaan liggen. Niet doen, denk ik en ter compensatie vlij ik me over de balie alsof het mijn lief is. De ruime hal schreeuwt om een dansje of ten minste een mooie sliding maar ik luister niet en ben al lang in de ban van de lachende mevrouw achter de balie. Of ze me kan helpen? Ik wil hier wel werken, denk ik. Of wonen. “Can I help you?”, probeert de mevrouw nu in het Engels. Ik pluk mezelf uit de lucht, zet mijn beide voeten op de grond en toon haar twee brieven van dezelfde instantie met elk een ander adres van mij. “Aha”, zegt ze. “Maar dan bent u hier verkeerd. Wij weten best waar u woont, het is een ander gebouw dat u zoekt heeft gemaakt.” Teleurgesteld duw ik mezelf naar buiten. Het andere gebouw is lang niet zo fijn, dat zie ik zo. Het is zalmroze en er zijn zoveel deuren dat ik me Alice in Wonderland waan. Wat als ik de verkeerde open doe? Ik hou mijn adem in en stap naar binnen. Langzaam wennen mijn ogen aan het gebrek aan licht. Ik zie meer van

dezelfde deuren. De airco broemt zacht maar verder hoor ik niets. Links van me ontwaar ik een raam. Zo een waar de onderkant open is en waar ik altijd heel onhandig mijn hoofd tussen probeer te klemmen omdat ik anders niet zeker weet of ze me WEL KUNNEN HOREN. Achter het raam stapels papieren, kartonnen mappen en nu ook een mevrouw. Ik toon haar de twee brieven en ze staart er een tijdje naar. “Dat is grappig” zegt ze, “daar staan twee verschillende adressen.” Ik trek mijn hoofd uit de opening en knik enthousiast. Ze krabbelt wat op een Post-it-briefje en verdwijnt. Er is inmiddels een meneer binnengekomen. Zonder iets te zeggen is hij op de enige stoel in de hal gaan zitten. Ik glimlach en de meneer kijkt op zijn telefoon. Ik schuifel door de ruimte, staar uit een niet bestaand raam en inspecteer mijn voeten. Ik heb het koud. Mijn mevrouw is terug. Ze heeft van alles minstens drie kopieën gemaakt en ik zie nu meerdere gele briefjes geplakt. Het meeste stopt ze in een bruine map die ze op een hoge stapel andere bruine mappen legt. De brieven geeft ze terug. “Dus...”, begin ik, terwijl de stapel wankelt. Ach, wat zou het ook. Ik open op goed geluk een deur waarvan ik hoop dat het weer de deur naar buiten is. Ik knipper met mijn ogen en voel hoe de warmte me omhelst.

Karine de Wit

Publiek bij Drum-zaak naar Plaza Beach Resort Bonaire

KRALENDIJK — Het Ge-recht in Eerste Aanleg van Bonaire, St. Eustatius en Saba, zittingsplaats Bonai-

re, zal vrijdag 9 december om 09.30 uur op een pro-formazitting de zogeheten Drum-zaak behandelen. Deze strafzaak gaat over een overval op een woning op 17 augustus dit jaar waarbij een politieagent is doodgeschoten. Op de pro-formazitting, die zal plaatsvinden in de rechtszaal in Fort Oranje, zullen de stand van het onderzoek en eventuele onderzoekswensen aan de orde worden gesteld.

In verband met de beperkte ruimte zullen tijdens de zitting slechts de zeven verdedachten, hun advocaten, de slachtoffers, de nabestaanden, een aantal leden van het onderzoeksteam en enkele leden van de pers wor-

den toegelaten in de rechtszaal. Vanwege de grote belangstelling voor de zaak is besloten om het publiek de gelegenheid te geven de zitting via een livestream te volgen in het Plaza Beach Resort Bonaire. Degenen die daarvoor interesse hebben, dienen zich uiterlijk om 09.15 uur aan te melden bij dit resort. Voor het bijwonen van deze zitting zowel in de rechtszaal als in het Plaza Beach Resort Bonaire moet iedereen een geldig legitimatiebewijs bij zich hebben. Het publiek wordt verzocht om geen gebruik te maken van telefoons. Bezoekers worden geacht netjes gekleed naar de zitting te komen, personen met slippers worden niet toegelaten.

BUREAU MULTIDISCIPLINAIR CENTRUM
Aruba

Het Observatiecentrum van het Bureau Multidisciplinair Centrum (MDC) is per direct op zoek naar:

Leerkracht – klas 1

Functie-inhoud

- Geeft les in de vorm van kennisoverdracht en begeleidt leerlingen in speciaal gevormde groepen (op basis van groepsplannen en ontwikkelingslijnen van school van herkomst).
- Brengt bij leerlingen competentie (ervaren en geloven in eigen kunnen), autonomie (ervaren en weten dat je zelf een probleem aankunt) en relatie (weten en voelen dat je gewaardeerd wordt) tot ontwikkeling.
- Stelt vanuit de ontwikkelingsaspecten en/of leerplandoelen een planning op, gebaseerd op de beginsituatie van de leerlingen rekening houdend met de ontwikkelingslijnen.
- Ontwikkelt een leerlijn waarin aandacht is voor de specifieke problematiek van de leerling en ontwikkelt daartoe eigen lesmateriaal (in acht-neming van de ontwikkelingslijnen van de school van herkomst);
- Formuleert les- en opvoedingsdoelen voor de dagelijkse onderwijsuitvoering voor een jaar;
- Kiest en hanteert doelgericht verschillende didactische werkvormen en leeractiviteiten, aansluitend op de onderwijsdoelen;
- Signaleert (sociaal-)pedagogische problemen en treedt (via de leidinggevende) in contact met de desbetreffende specialisten (bijvoorbeeld de gedragsdeskundige, gedragstherapeut, maatschappelijk werker, en de interne begeleider).
- Observeert, signaleert en evalueert ontwikkelings- en leerprocessen van leerlingen, stelt handelingsplannen op en bespreekt de voortgang in een zorgteam.
- Ontwikkelt voorstellen voor de zorgtrajectbemiddeling, waaronder activiteiten als signalering, onderzoek, advisering, begeleiding, handelingsplannen, en zorgteambespreking.

Functie-eisen

- HBO diploma (PABO of IPA).
- Theoretische en praktische didactische en pedagogische kennis en vaardigheid op het terrein van (speciaal) onderwijs.
- Ruime ervaring in het werken met kinderen, jeugdigen, en/of gezinnen met ernstige ontwikkelings- en/of ernstige gedragsproblemen.

Dienst specifieke eisen

- Affiniteit en inlevingsvermogen met de doelgroep.
- Het positief kunnen benaderen, motiveren, en stimuleren van kinderen, ouders, leerkrachten, en medewerkers.
- Beschikt over goede sociale- en communicatievaardigheden in het omgaan met kinderen, ouders, scholen, medewerkers, en andere betrokkenen.
- Beschikt over adviesvaardigheden en gesprekstechnieken in de omgang met ouders en scholen.

Sollicitaties

Gelieve uw sollicitatiebrief voor bovengenoemde functie, vergezeld van Curriculum Vitae en kopieën van diploma's binnen twee weken te richten aan:

mw. dr. Rosanna van Dijk,
Hoofd Bureau Multidisciplinair Centrum (MdC),
Pampoenastraat 14, Dakota,
Eventuele nadere toelichting kan verkregen worden via de website www.ea.aw/mdc en/of bij mw. van Dijk, tel: 582-5859 email: rosanna.vandijk@ea.aw.

Trump breekt met Taiwan-beleid voorgangers

WASHINGTON — Toekomstig president Donald Trump heeft gisteren telefonisch contact gehad met de Taiwanese president Tsai Ing-wen. Het is voor het eerst sinds 1979 dat er op dit niveau contact is tussen de Verenigde Staten en Taiwan. In dat jaar verbrak Washington die diplomatieke betrekkingen en knoopte ze juist aan met China, dat Taiwan als een afvallige provincie ziet.

Trump's transitieteam, dat hem voorbereidt op zijn tijd in het Witte Huis, meldde dat de twee leiders spraken over 'de nauwe banden tussen de Verenigde Staten en Taiwan op het gebied van economie, politiek en veiligheid'. Ondanks het gebrek aan formele betrekkingen is Washington de enige wapenleverancier van Taiwan en tevens de belangrijkste politieke bondgenoot.

Kleinzielig
De opvallende actie van Trump viel niet in goede aarde bij de machthebbers in Beijing. Die zijn sinds president Jimmy Carter in 1979 het zogenoemde één-China-beleid als uitgangspunt nam, gewend om als het enige China officiële betrekkingen te onderhouden met Washington.

De Chinese minister van Buitenlandse Zaken, Wang Yi noemde het telefoontje van de Taiwanese president Tsai Ing-wen met haar toekomstige Amerikaanse

Foto:AFP

Voor het eerst sinds 1979 was er contact tussen de Verenigde Staten en Taiwan op het hoogste niveau.

ambtgenoot 'een kleinzielige daad' van Taiwan, meldde het Hongkongse *Phoenix Television*.

“Dit is slechts een onbetekende daad van Taiwanese zijde en zal niet het één-China-principe aantasten dat al is vastgelegd door de internationale gemeenschap”, sprak Wang tijdens een academische bijeenkomst. “Het één-China-principe is de hoeksteen van de gezonde ontwikkeling van de Chinees-Amerikaanse betrekkingen en wij hopen dat deze politieke basis niet zal worden gehinderd of beschadigd op wat voor manier dan ook.”

Zonder plan

Een woordvoerder van president Barack Obama benadrukte gisteren dat het één-China-beleid niet is gewijzigd. “We blijven overtuigd vasthouden aan ons één-China-beleid”, aldus Ned Price. “We hebben het grootste belang bij vreedzame betrekkingen tussen beide kanten van de zeestraat.” De Democratische senator van Connecticut, Chris Murphy, trok fel van leer tegen Trump. Volgens Murphy staat het de aankomend president vrij om beleidswijzigingen door te voeren, maar dat dit 'draaipunten zonder plan zijn in het buitenland-

beleid. Zo beginnen oorlogen'. China en Taiwan, gescheiden door een zeestraat, hebben de afgelopen jaren de betrekkingen verbeterd door de economische banden aan te halen en de start van dagelijkse vluchten. Na de verkiezing van Tsai Ing-wen, die in mei aantrad, is de verhouding weer danig bekoeld. Anders dan zijn voorgangers erkent Tsai niet dat er maar één China is. Het één-China-principe werd in 1992 door de leiders van China en Taiwan onderschreven, al houden Beijing en Taipei er ieder stiltwijgend hun eigen interpretatie op na.

‘Ontvoerde’ man meldt zichzelf bij politie

NUNSPEET — De 53-jarige man die gisterochtend door onbekende mannen in een auto werd gedwongen en verdween, is terecht. Hij meldde zich gisteravond omstreeks 21.00 uur bij zijn huis in Doornspijk, waar de politie nog bezig was met onderzoek, omdat de bewoner vermist was.

De man werd gisteren in Nunspeet uit zijn auto gehaald en onder dwang meegenomen in een andere auto. Hij is vandaag verder gehoord om duidelijk te krijgen wat er precies is gebeurd. De politie gaat nog steeds uit

van een serieuze ontvoering. Over een mogelijk motief en de verklaringen van het slachtoffer geeft de politie geen informatie. Agenten hebben gisteravond een uitgebrande BMW gevonden, die vermoedelijk ge-

bruikt is bij de ontvoering. De auto werd rond 23.00 uur brandend aangetroffen op een parkeerplaats aan de Hertogstraat in Overlangel. De ontvoering heeft veel aandacht getrokken omdat iemand filmopnamen ervan op internet had gezet. Ook op de website van *Omdroep Gelderland* waren beelden te zien van drie mannen met bivakmutsen, die een vierde man in een auto zetten en wegreden. Daarbij waren drie

auto's en een zwarte bestelbus betrokken. Ook andere getuigen vertelden de politie dat langs de Oenenburgweg in Nunspeet iemand mogelijk tegen zijn zin werd meegenomen in een auto. Dankzij die meldingen kwam de politie terecht bij een carpoolplaats nabij de A28 aan de Eperweg in de Veluwe gemeente Nunspeet. Daar werd een zwarte bestelbus aangetroffen die mogelijk betrokken was bij de zaak.

Indonesisch vliegtuig verdwenen

JAKARTA — Een tweemotorig Indonesisch vliegtuig van de politie met vijftien mensen aan boord is vandaag verdwenen. Het toestel was onderweg tussen de eilanden Banka en Batam, ten zuiden van Singapore.

De autoriteiten vermoeden dat het vliegtuig is neergestort tussen de eilanden Mensanak en Sebangka of Gentar. Ongeveer vijftig mi-

nuten na het opstijgen van Banka viel alle communicatie met het toestel weg. Er is een zoektocht gestart, maar het ziet er niet goed

uit voor de inzittenden. “We hebben wrakstukken gevonden”, zei het hoofd van redingsdienst Basarnas.

Het zou gaan om vliegtuigstoelen, bagage en documenten. De hulpdiensten hebben voor zover bekend nog geen lichamen aangetroffen.

Rutte waarschuwt voor uiteenvallen Europa

WARSCHAU — Als de Europese Unie niet serieus luistert naar de zorgen van de burgers in de lidstaten, zal Europa uit elkaar vallen. Daar heeft premier Mark Rutte voor gewaarschuwd op het congres van Alde, de liberale fractie in het Europees Parlement.

De premier sprak het congres in Warschau vandaag toe. Het moet afgelopen zijn met dromen van meer Europa, verdere integratie, stelde de premier. Twee kwesties moeten volgens Rutte worden aangepakt: de economie, en de migratie. “Ik ben ervan overtuigd dat als we de problemen van de bevolking van Europa niet oplossen, het datzelfde Europa dichterbij de afgrond zal brengen.”

Rutte nam met zijn pleidooi duidelijk afstand van D66, een partij die hij bij naam noemde en die deel

uitmaakt van dezelfde Europese fractie. “We delen wellicht een politieke fractie in het Europees Parlement. En vandaag, bij de lunch, delen we dezelfde tafel en hetzelfde eten. Maar we delen niet eenzelfde visie over de toekomst van Europa.” Op economisch gebied moeten de lidstaten hun huishoudboekjes op orde brengen en moet iedereen zich aan dezelfde regels houden. Ook moeten de zorgen die mensen hebben over migratie serieus worden genomen. Gebeurt dat niet, dan speelt je extremistische politici in

de kaart, aldus de premier. “Vergis je niet. Die politici weten dat hun oplossingen verkeerd zijn. We hebben allemaal gezien hoe ze wegrennen zodra ze verantwoordelijkheid moeten nemen. We hebben het in Nederland gezien. We hebben het in Groot-Brittannië gezien. En we zullen het in de toekomst opnieuw zien, daar ben ik van overtuigd.” “Dus als je van Europa houdt, hou dan op met dromen van meer Europa. Als je nog steeds gefixeerd bent op verdere integratie, kijk dan eens om, om te zien of mensen je nog volgen. En zo niet, stel jezelf dan de vraag of je het juiste pad bewandelt. In plaats van vragen of mensen wel de juiste leiders volgen.”

Politie New York krijgt meer ‘dwergauto’s’

NEW YORK — De vorige politiecommissaris van New York noemde ze ‘dwergauto’s’, maar dat weerhield hem er niet van ze te introduceren op de straten van New York. De 150 compacte en opvallende Smart Fortwo-tweezitters nemen in het wagenpark van de politie de plaats in van de niet minder opvallende driewielige scooter. Binnenkort versterken 75 nieuwe exemplaren het korps, meldt de *New York Times*.

Net zoals de driewieler vormt de wit-blauwe Mini een bijzonderheid in het door krachtige voertuigen gedomineerde wagenpark van het New York Police Department (NYPD). Het

nieuwe kleine broertje heeft echter een aantal streepjes voor op zijn grote broer, de traditionele patrouillewagen. Zo is de Smart veiliger, makkelijker te besturen en goedkoper.

Het grootste stedelijke politiekorps van de VS betaalt zo'n 23.400 dollar voor een Smart. Een driewielige scooter kostte bijna 30.000 dollar en kon maximaal 56 kilometer per uur terwijl de Smart de snelweg op kan.

Een ander positief bijverschijnsel is dat de kleine auto's als ijsbreker fungeren in een periode van lage criminaliteitscijfers, waarin de politie een vriendelijke kant van zichzelf wil laten zien.

GeenPeil ‘herstelt democratie van binnenuit’

AMERSFOORT — Na de succesvolle beweging om het Oekraïnerferendum van de grond te krijgen, gaat GeenPeil nu een stap verder. “Geen Peil begint een partij en doet mee aan de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2017”, laat Bart Nijman vandaag namens GeenPeil weten.

Journalist Jan Dijkgraaf wordt de lijsttrekker van het ‘democratische initiatief’, dat niet zal draaien om ‘poppetjes of een zucht naar macht’, maar om ‘directe volksvertegenwoordiging en controle van de macht’.

Aanleiding voor het beginnen van een eigen partij is dat premier Mark Rutte nog geen gevolg heeft gegeven aan de uitslag van

het Oekraïnerferendum, negen maanden geleden.

Het referendum gold volgens Nijman als schot voor de boeg: het was een ‘democratische waarschuwing dat de gevestigde politieke partijen hun koers dringend moeten verleggen, om de groeiende kloof tussen burger en bestuur niet nog verder uit te diepen’. Daar is volgens de Geen-

Eerder zetten de andere referendum-aanagers Jan Roos en Thierry Baudet ook al de stap om de politiek in te gaan. Roos wordt lijsttrekker van Voor Nederland (VNL), Baudet wil aan de verkiezingen meedoen met zijn partij Forum voor Democratie.

Nepambassade VS gesloten in Ghana

ACCRA — Criminelen hebben tien jaar lang een nepambassade van de Verenigde Staten gerund in Ghana. Argeloze reizigers konden er voor duizenden Amerikaanse dollars reis- en identiteitspapieren kopen van de medewerkers, die naast Engels ook Nederlands zouden hebben gesproken.

In het gebouw in Accra deed niets vermoeden dat het niet ging om een echte diplomatieke post. Zo hing er een foto van president Barack Obama en waren de verkochte documenten echt. Ze waren alleen op frauduleuze wijze bemachtigd.

Buiten wapperde de Amerikaanse vlag. De nepambassade is eerder dit jaar gesloten door de Ghanese en Amerikaanse autoriteiten, zo blijkt uit een verklaring van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken.

De criminelen konden lange tijd ongehinderd hun gang gaan door functionarissen om te kopen. Ook haalden ze hun klanten veelal uit het buitenland.

De autoriteiten hebben volgens *Ghana Business News* meerdere betrokkenen opgepakt. Opvallend is dat ook informatie aan het licht is gekomen over een mogelijke Nederlandse nepambassade in de Ghanese hoofdstad.

Afzettingsprocedure president Zuid-Korea

Foto:AFP

Demonstranten dragen fakkels tijdens de protestactie tegen president Park Guen-Hye.

SEOUL — De drie oppositiepartijen in Zuid-Korea hebben vandaag een wetsvoorstel ingediend in het parlement dat moet leiden tot de afzetting van president Park Guen-hye. Als de in een corruptieschandaal verwikkelde Park wordt afgezet, is zij de eerste democratisch verkozen leider van Zuid-Korea die voortijdig haar functie moet opgeven.

Het wetsvoorstel, gesteund door 171 van de 300 leden van het één kamer tellende parlement, beschuldigt Park van het overtreden van de grondwet en machtsmis-

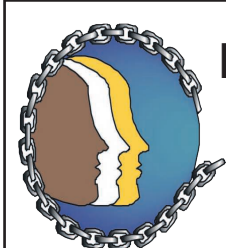
bruik. De kritiek op Park wordt steeds luider sinds beschuldigingen opdoken dat zij samen met haar van machtsmisbruik verdachte vriendin, Choi Soon-sil, con-

glomeraties onder druk zou hebben gezet door geld in politieke stichtingen te storten.

Protest

Voor de zesde keer in zes weken protesteerden vandaag Zuid-Koreanen tegen de president. Volgens de autoriteiten kwamen in de hoofdstad Seoul honderdduizenden mensen bijeen. De organisatoren van het protest spraken

van meer dan een miljoen demonstranten. De boze menigte werd op 100 meter van het presidentieel paleis in het centrum van de stad door de politie tegengehouden. Het parlement van Zuid-Korea stemt vrijdag over een afzettingsprocedure. Park zou de eerste president zijn die gedwongen wordt haar ambt op te geven. Ze is president sinds februari 2013.

Fundacion pa Hende Muhe den Dificultad

Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
Ma –Vr 8 am – 5 pm

STOP
Huiselijk geweld!

Euro

Rood

AMSTERDAM — De Europese beurzen zijn met verliezen de week uitgegaan. Beleggers richtten zich zonder richtinggevend nieuws op het Italiaanse referendum dat dit weekeinde wordt gehouden. De verliezen slonken wel enigszins na het verschijnen van het belangrijke Amerikaanse banenrapport, dat de deur openhoudt voor een renteverhoging door de Federal Reserve later deze maand. De Italianen beslisten morgen over een grondwetswijziging die het volgens de regering makkelijker maakt om economische hervormingen door te voeren. Het is echter allerm minst zeker dat premier Matteo Renzi, die aan de uitkomst zijn politieke lot heeft verbonden, zijn zin krijgt. Dat geeft onzekerheid over de toekomstige koers van het land. De AEX-index in Amsterdam eindigde 0,9 procent lager op 449,60 punten. De MidKap zakte 1,2 procent tot 642,84 punten. De graadmeters in Londen, Frankfurt en Parijs zakten 0,2 tot 0,7 procent. In Milaan speelde de beurs 0,1 procent kwijt. Unibail-Rodamco was met een plus van 0,9 procent de grootste stijger onder de hoofdfondsen in Amsterdam, na een adviesverhoging door Barclays. Grootste verliezer was Altice met een min van 3,1 procent, gevolgd door ING (min 2,7 procent) en Philips (min 1,9 procent). Verder was er weer aandacht voor PostNL, dat 1,2 procent verloor. Drie grote aandeelhouders met meer dan 15 procent van de aandelen in PostNL hebben naar verluidt geëist dat de top van het bedrijf gaat luisteren naar wat topman Koen Van Gerven van Bpost te melden heeft over het verhoogde overnamebod. De euro noteerde 1,0668 dollar. Bij het slot van de Europese handel op donderdag was de euro 1,0630 dollar waard.

Wall Street

Verlies

NEW YORK — De Amerikaanse beurzen zijn gisteren na een wisselvallige handelssessie met licht verliezen gesloten. Na de sterke opmars van de afgelopen weken namen beleggers wat gas terug. Het nieuwste banenrapport, dat de deur openhoudt voor een renteverhoging door de Federal Reserve later deze maand, werd koeltjes ontvangen. De Dow-Jonesindex sloot 0,1 procent lager op 19.170,42 punten. De S&P 500 noteerde nagenoeg onveranderd op 2191,95 punten. Technologieraadmeter Nasdaq won 0,1 procent op 5255,65 punten. Bij de bedrijven gingen financiële aandelen omlaag na de winsten van de afgelopen dagen. Creditcardbedrijf American Express verloor 0,9 procent. De banken Goldman Sachs, Citigroup, Wells Fargo en Bank of America verloren 1,4 tot 2,2 procent. Verder ging Starbucks 2,2 procent omlaag op het nieuws dat topman Howard Schultz aftreedt. Hij zal in april worden opgevolgd door operationeel directeur Kevin Johnson. Onder diens leiding wil het bedrijf zich verder profileren op het vlak van innovatie. De Amerikaanse keten van schoonheidswinkels Ulta Salon Cosmetics & Fragrance daalde 1,6 procent na presentatie van kwartaalresultaten. De omzetcijfers overtroffen de verwachtingen van analisten, maar konden beleggers niet overtuigen. De prijs van een vat Amerikaanse olie stond 1 procent hoger op 51,57 dollar en Brentolie steeg 0,7 procent tot 54,30 dollar per vat.

Banengroei VS trekt aan

WASHINGTON — De werkgelegenheid in de Verenigde Staten is in november beduidend sterker gegroeid dan een maand eerder. Volgens het Amerikaanse ministerie van Arbeid kwamen er vorige maand 178.000 banen bij (exclusief de landbouwsector).

De banengroei in oktober werd echter neerwaarts herzien tot 142.000, van een eerder gemelde 161.000. Economen hadden voor november in doorsnee op 180.000 nieuwe arbeidsplaatsen ge-

rekend. De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt spelen een grote rol bij het rentebeleid van de Federal Reserve. Later deze maand houdt de Fed een beleidsvergadering en de markten gaan ervan

uit dat de rente zal worden verhoogd. Het zou voor het eerst in een jaar tijd zijn dat de Amerikaanse rente wordt verhoogd. In de private sector groeide de werkgelegenheid met 156.000 banen. Bij de Amerikaanse overheid kwamen er 22.000 arbeidsplaatsen bij. De werkloosheid in 's werelds grootste economie zakte vorige maand van 4,9

naar 4,6 procent, het laagste niveau in negen jaar. Dat kwam mede doordat minder Amerikanen actief op zoek waren naar werk. Economen hadden gedacht dat de werkloosheid stabiel zou blijven. Verder ging het gemiddelde uurloon onverwacht omlaag op maandbasis, met 0,1 procent tot 25,89 dollar. De gemiddelde werkweek was onveranderd op 34,4 uur.

FNV dreigt met hardere acties Shell in Pernis met hardere acties Shell Pernis

ROTTERDAM — FNV dreigt met hardere acties bij de raffinaderij van Shell in Pernis, als de oliemaatschappij niet tegemoetkomt aan de looneisen van de vakbond. Daarbij wordt gedacht aan een productieverlaging, zei bestuurder Egbert Schellenberg gisteren.

Shell heeft gisteren weer overleg gevoerd met de vakbonden. Constructief en in een goede sfeer, aldus het oliebedrijf, maar de bonden willen wel doorgaan met acties. Afgelopen week werden al enkele korte werkonderbrekingen gehouden, daar gaat als het aan FNV ligt in de loop van volgende week een schepje bovenop. Schellenberg houdt nog een slag om de arm. Maandag praten de bonden weer met Shell en dinsdag met de achterban. Maar de bestuurder acht de kans groot dat het productietempo in Pernis vanaf woensdag met ongeveer de helft zal worden teruggeschroefd. Zowel FNV als Shell benadrukt dat de veiligheid altijd voorop blijft staan. De

Foto: Shutterstock

productieverlaging zal volgens Schellenberg gecontroleerd worden doorgevoerd, zodat geen overtollige gasen ontstaan die extra fakelen noodzakelijk maken. Dat proces kan veel geluids-

overlast veroorzaken voor omwonenden. Shell heeft naar eigen zeggen nogmaals een beroep gedaan op de redelijkheid en verantwoordelijkheid van de bonden. Het olieconcern

benadrukt dat een goede kostenbeheersing noodzakelijk is voor Nederlandse bedrijven om te kunnen blijven concurreren en bij te dragen aan behoud en groei van de werkgelegenheid.

Datacenter Google brengt banen naar Eemshaven

EEMSHAVEN — De komst van het megadatecenter van Google in de Eemshaven is een opsteker voor de werkgelegenheid in het noorden van Nederland. Op het complex zelf kunnen zo'n 200 technici aan de slag. Indirect helpt het centrum volgens vakbond FNV waarschijnlijk nog enkele honderden mensen aan het werk, bijvoorbeeld voor de schoonmaak.

Minister Henk Kamp van Economische Zaken is dinsdag aanwezig bij de opening van de gigantische opslagfaciliteit. Het datacenter, waarvoor Google 600 miljoen euro uittrok, biedt ruimte aan vele duizenden servers van het internetbedrijf. Alleen al de bouw zorgde ervoor dat er afgelopen tijd voor zo'n 1500 mensen werk was op het tientallen voetbalvelden grote terrein.

Met de bouw begon echter ook het gedoe rondom het prestigieuze project. FNV beklagde zich erover dat er door uitzender Aelbers onderbetaalde uitzendkrachten uit het buitenland ingezet werden. Daarvoor stapte de bond ook naar de rechter, maar verloor die zaak vervolgens.

Google erkent dat de extra werkgelegenheid niet alleen

de lokale bevolking ten goede komt. Toch zou meer dan de helft van de bouwvakkers en het uiteindelijke vaste personeel in Nederland zijn geworven.

Inmiddels is een nieuwe affaire aan het licht gekomen. Justitie verdenkt een Nederlandse projectontwikkelaar ervan jaren geleden een directeur van Google te hebben omgekocht om het datacenter naar de Eemshaven te halen. Google en de vastgoedondernemer ontkennen de aantijgingen. Het Amerikaanse bedrijf zegt dat de Groningse locatie vooral interessant is vanwege de aanwezige in-

frastructuur. Ook is er makkelijk aan energie te komen. Google gaat gebruikmaken van groene stroom die wordt opgewekt met een nieuw windmolenpark van Eneco in Delfzijl. Beleidsmakers hopen dat de regio door de komst van Google tevens een interessantere vestigingsplek wordt voor andere bedrijven. Volgens Google heeft ook de gewone Nederlandse internetter nog iets aan het datacenter. Diensten als Gmail, Maps en YouTube zullen hierdoor een tikeltje sneller gaan werken in Nederland. Dit verschil is vermoedelijk echter zo klein dat mensen dit amper zullen merken.

Air France haalt bezem door raad van bestuur

PARIJS — Air France haalt de bezem door zijn raad van bestuur. Dat gaat onder meer ten koste van Lionel Guérin, de baas van de regionale dochtermaatschappij HOP, die zijn plek moet afstaan. Dat maakte het bedrijf, waar onlangs Franck Turner aantrad als nieuwe topman, vrijdag bekend.

De Franse zustermaatschappij van KLM heeft Alain-Hervé Bernard per 1 januari 2017 benoemd tot operationeel directeur, een functie die nog niet bestond. Hij krijgt de eindverantwoordelijkheid voor alle vluchtoperaties, de dienstverlening aan boord en de vrachtactiviteiten. Dat betekent een flinke uitbreiding van zijn takenpakket, want Bernard is nu alleen belast met de gang van zaken op Europese passagiersvluchten. Volgens Air France zorgt de herschikking voor een efficiëntere organisatie waarin de strategische prioriteiten van de luchtvaartgroep beter tot hun recht komen. De luchtvaartmaatschappij heeft een aantal roerige jaren achter de rug waarin

De nieuwe Air France-ceo Franck Turner

het eigen personeel zich op grote schaal tegen de directie keerde. Door hevige concurrentie staan bovendien de resultaten aanhoudend onder druk. Guérin werd lange tijd beschouwd al een kansheb-

ber om op termijn de hoogste baas te worden bij Air France. In 2011 werd hij evenwel gepasseerd ten gunste van Alexandre de Juniac, die later topman werd van moederbedrijf Air France-KLM. En dit jaar

werd Turner boven hem verkozen als opvolger van Frédéric Gagey. Andere slachtoffers van de herschikking zijn Eric Schramm, die een rol buiten het bestuur krijgt, en Bruno Delile die het bedrijf verlaat.

TomTom zet mes in navigatietak

AMSTERDAM — TomTom voert een grote reorganisatie door. Daarbij wordt het mes gezet in de tak die onder meer navigatiekastjes maakt. Dat bevestigde het bedrijf gisteravond na berichtgeving van RTL Z.

Bij de divisie die consumentenproducten maakt worden 170 van de 1000 banen geraakt door de reorganisatie, zo meldt TomTom. De meerderheid van de betrokkenen, zo'n 110 medewerkers, is elders in het concern een andere baan aangeboden. Van de zestig banen die worden geschrapt, verdwijnen er 24 in Nederland. In totaal werken ongeveer 4600 mensen bij het bedrijf. Het bedrijf

dat groot werd met navigatiekastjes voor in de auto heeft al langer moeite om die nog aan de man te brengen. De divisie consumentenproducten is goed voor ongeveer de helft van de omzet van het bedrijf, maar zag de opbrengsten in het derde kwartaal met 15 procent krimpen. Het bedrijf probeert het gat in die divisie op te vullen met nieuwe producten zoals fitnesstrackers en sportcameras, maar dat biedt nog geen soelaas. Naast de consumententak boekt TomTom wel successen in de automobielandindustrie, waar het navigatiesoftware levert aan automakers. Ook de diensten op het gebied van wagenparkbeheer voor de zakelijke markt doen het goed.

Russische olieproductie bijna op record

MOSKOU — De olieproductie van Rusland lag in november op bijna het hoogste niveau sinds de val van de Sovjetunie. De productie bedroeg volgens het Russische energieministerie vorige maand gemiddeld zo'n 11,2 miljoen vaten per dag, een fractie lager dan het recordniveau in oktober. Rusland heeft beloofd de productie met 300.000 vaten per dag te gaan verlagen, na een akkoord van oliekartel Opec over een productiever-

laging. Door minder olie op te pompen willen grote olieproducenten zoals Rusland en Saudi-Arabië de prijzen stuwen. Vanwege overaanbod staan de olieprijsen al twee jaar zwaar onder druk. De Russische olieminister Alexander Novak liet weten dat de olieproductie vanaf januari geleidelijk zal worden verlaagd in de loop van de eerste helft van 2017. Die reductie zal evenredig worden verdeeld over de Russische oliemaatschappijen.

'Miljarden te weinig voor wegen en spoor'

AMSTERDAM — Tot 2030 is er zeker 8 miljard euro te weinig voor bouw en onderhoud van rijkswegen en spoorlijnen. Dat blijkt uit een rapport van het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB). Het tekort komt doordat het Rijk de afgelopen jaren door de crisis heeft moeten bezuinigen op de budgetten.

wegen gaat dat veel harder dan de planbureaus hadden voorzien, aldus het EIB. De weguitbreidingen waaraan nu wordt gewerkt, zullen pas over vier jaar extra capaciteit opleveren. Daardoor zullen de files nog flink toenemen. Ook op het spoor is sprake van stevige groei en zullen de knelpunten toenemen. Voor de snelwegen is 3 miljard meer nodig dan nu begroot, voor het spoor is dat 5 miljard, heeft het EIB berekend voor de periode 2015-2030.

NEW YORK			AMSTERDAM		
	2-Dec		2-Dec		
DOW JONES	19171.11	-0.11%	AEX	449.79	-0.84%
S&P 500 INDEX	2192.02	0.04%	ARCELORMITTAL	7.17	-1.25%
NASDAQ	5255.65	0.09%	AEGION NV	4.76	-0.61%
AMAZON.COM INC	740.34	-0.45%	KONINKLIJKE AHOL	18.15	0.25%
APPLE INC	109.86	0.34%	AKZO NOBEL	57.51	-1.36%
BAIDU INC-SP ADR	161.67	-0.86%	ASML HOLDING NV	93.79	-1.49%
BERKSHIRE HATH-B	159.41	-0.44%	DSM (KONIN)	56.16	0.71%
CITIGROUP INC	56.02	-2.18%	HAL TRUST	171.10	-0.95%
COCA-COLA CO	40.36	0.47%	HEINEKEN NV	68.05	0.21%
WALT DISNEY CO	98.52	-0.42%	ING GROEP NV	12.61	-2.70%
3D SYSTEMS CORP	13.54	1.96%	KPN (KONIN) NV	2.62	-0.53%
EBAY INC	28.42	3.76%	KONINKLIJKE PHIL	26.60	-1.86%
FACEBOOK INC-A	115.40	0.26%	RANDSTAD HOLDING	47.82	-1.72%
GENERAL ELECTRIC	31.34	-0.16%	RELX NV	14.96	-0.96%
ALPHABET INC-A	764.46	0.02%	ROYAL DUTCH SH-A	24.36	-0.83%
HP INC	15.12	0.40%	TOMTOM	7.36	-2.39%
HOME DEPOT INC	129.92	0.27%	TOTAL SA	44.91	-0.34%
INTEL CORP	34.16	1.16%	UNILEVER NV-CYA	37.05	0.69%
JOHNSON&JOHNSON	111.98	0.52%	W.P. STEWART HOL	340.35	-0.51%
LINKEDIN CORP-A	195.19	-0.06%	SCOTTIABANK FUNDS	1-Dec	
MICROSOFT CORP	59.25	0.08%	MONEY MARKET	13.0747	0.00%
PROCTER & GAMBLE	82.40	0.66%	US DOLLAR BOND	2.6099	-0.39%
ROYAL DUTCH-ADR	51.91	0.25%	GLOBAL GROWTH	2.5734	-0.29%
STARBUCKS CORP	57.21	-2.22%	US GROWTH	13.8047	0.39%
TWITTER INC	17.93	-0.55%	CANADIAN GROWTH	2.6470	0.38%
WAL-MART STORES	70.89	0.30%	FUNDS	1-Dec	
WHOLE FOODS MKT	30.78	-0.49%	BGF CONT EUR FLEX	20.76	-0.91%
EXCHANGE TRADED FND	2-Dec		BGF EMKT BOND	16.73	-0.12%
ALERIAN MLP - AMLP	12.20	0.66%	BGF FIX INC GBL OP	13.39	0.07%
ISH GBL HY BD - GHY	48.03	-0.02%	BGF GBL ALLOCATION	50.13	0.00%
ISH IBOXX HY BD - HYG	85.36	0.58%	BGF USD CORE BOND	16.68	-0.30%
ISH SELECT DIV - DIVY	87.21	0.17%	BGF USD HI YIELD BND	29.64	0.41%
ISH MSCI EMKT - EEM	35.12	0.11%	TEMPLETON GBL BND	23.01	-0.82%
ISH MSCI PAC - EPP	41.18	-0.19%	TEMPLETON ASIAN SM	41.39	-0.27%
ISH RUSSELL - INV	130.65	0.09%	CURRENCIES	2-Dec	
ISH S&P 500 - SPY	119.59	0.20%	YENUSD	113.6800	-0.72%
ISH EUROPE - IEV	37.24	0.30%	EURUSD	1.0675	-0.47%
POWERSH-OOD	115.67	0.17%	CANUSD	1.3285	-0.31%
POWERSHARES DB C	15.60	0.71%	GBPUSD	1.2666	0.83%
SPDR S&P INT DIV-DWX	35.90	0.22%	COMMODITIES	2-Dec	
SPDR S&P MID 400	295.99	0.08%	OIL WTI	51.62	1.10%
SPDR S&P 600 SMA	119.55	-0.03%	GOLD	1175.77	0.34%
VANGUARD REIT - VNQ	80.00	1.00%	SILVER	16.8890	1.02%
WSDMTJR JAP H EQ-DXJ	48.77	0.33%	WHEAT	395.5000	-1.80%

A Standard Of Excellence Since 1916

MCB
MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@mc-bank.com, website: www.mc-bank.com/pbis

Fawlty Towers-ober Andrew Sachs overleden

Foto: AFP/Shaun Curry

De Duits-Britse acteur Andrew Sachs, beroemd van zijn rol als de Spaanse ober Manuel in de televisieserie Fawlty Towers, is overleden. Zijn familie heeft het overlijden bevestigd, meldde de BBC gisteren. Sachs is 86 jaar geworden.

Sachs stierf vorige week op 23 november en werd afgelopen donderdag begraven,

zo bevestigde zijn weduwe tegenover de *Daily Mail*. Hij leed volgens zijn vrouw al vier jaar aan dementie.

De acteur, geboren in Berlijn als Andreas Sachs, speelde van 1959 tot 2008 in tientallen televisieseries en films. Hij werd wereldwijd bekend van zijn rol als de ober Manuel in Fawlty Towers naast John Cleese.

Belgische autodief neemt ook baby mee

Een moeder die haar auto aan het uitladen was met haar baby er nog in, kreeg donderdag de schrik van haar leven toen iemand er met de wagen vandoor ging. De politie, die met man en macht uitrukke, vond auto met baby korte tijd later

enkele straten verderop in de gemeente Virton terug.

Het gerechtelijk lab is ingeschakeld om de zaak te onderzoeken. Van de dader ontbreekt elk spoor, aldus het parket in de provincie Luxemburg gisteren.

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : arubaredactie@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Dolfijnen schieten surfer te hulp

Een 65-jarige Australische surfer heeft dankzij een paar rake trappen, een reddingsactie van een andere surfer en een flinke dosis geluk een aanval van een witte haai overleefd. Volgens zijn zoon kreeg de man ook nog hulp uit onverwachte hoek: vlak voor de aanval dook een groep dolfijnen op. "De dolfijnen waren zo dichtbij elkaar dat ze elkaar aanraakten, een muur vormden", vertelde Tim Rowland aan de Australische *Daily Telegraph*. "Misschien probeerden ze de surfers uit het water te krijgen, omdat ze wisten dat er iets was." Waar of niet, het heeft niet geholpen, want Colin Rowland werd in zijn voet gebeten en door de haai onder water getrokken. Diverse media plaatsten foto's van zijn doormidden

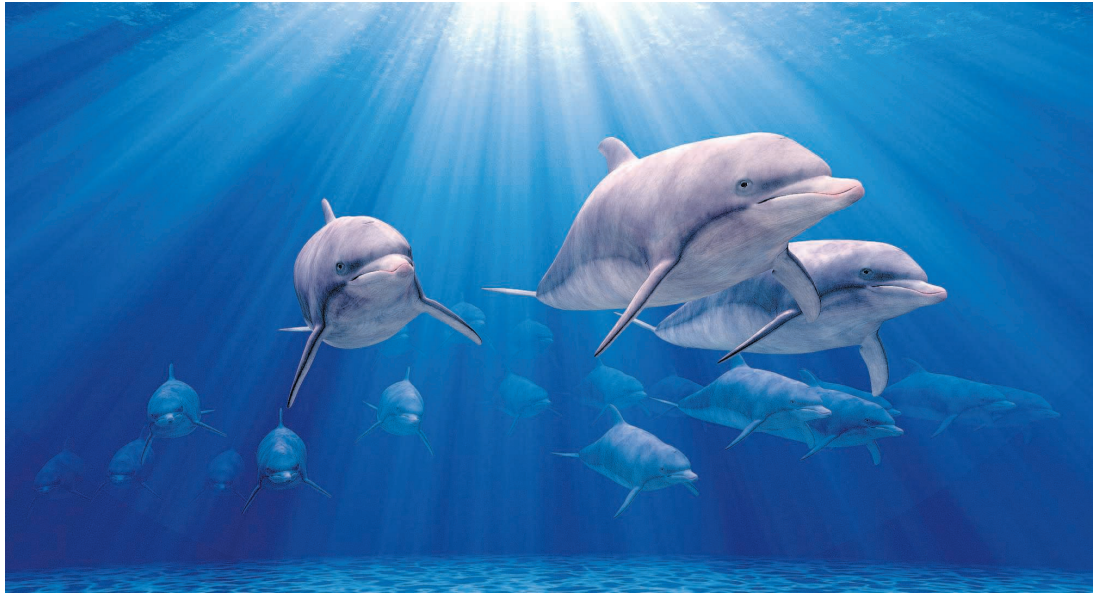

Foto: Shutterstock

gebeten surfplank. Rowland slaagde erin het dier tegen zijn kop te schoppen. Volgens schoot een andere

jonge surfer de man te hulp. Hij trok hem op zijn eigen plank en duwde het naar de kant. Het slachtoffer slaagde

erin om vanaf zijn brancard een duim omhoog te steken. "Ik ben een beetje van slag, maar ik leef nog."

Wenen geeft uitleg bij omstreden straatnamen

Het stadsbestuur van Wenen gaat tekst en uitleg geven over straten en pleinen die vernoemd zijn naar personen met een belast verleden. Er komen extra bordjes te hangen met informatie over hun achtergrond. Het is de bedoeling de geschiedenis van de Oostenrijkse hoofdstad zichtbaar te maken, in plaats van die toe te dekken.

Veertien van de 28 tekstplaten die zullen worden aangebracht, werden donderdag gepresenteerd. In het geval van autobouwer Ferdinand Porsche (1875-1951) wordt nu gewezen op diens 'lidmaatschap van de NSDAP en SS, de tewerkstelling van dwangarbeiders alsmede zijn activiteiten ten behoeve van de oorlogsindustrie'. De Weense oud-burgemeester Karl Lueger (1844-1910), bewonderd door Adolf Hit-

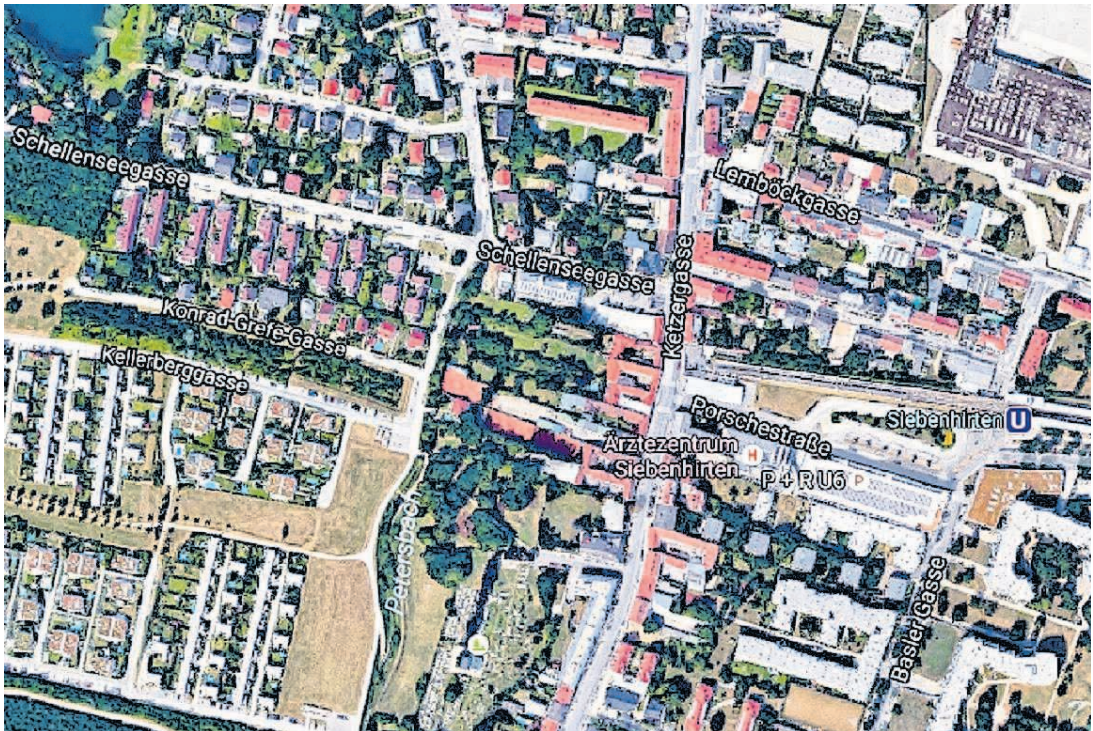

Foto: Google View

ler, wordt bekritiseerd wegens zijn onverholen 'populistisch antisemitisme' dat

de nazi's inspireerde. Een commissie van historici heeft de keuze gemaakt.

Een straatnaam veranderen kan daardoor hoge uitzondering blijven.

Mensen

Wetenschappers over bomen

Foto: Shutterstock

Dat bomen een belangrijke rol kunnen spelen in het tegengaan van luchtvervuiling, is bekend. Een gezondheidsinstituut van de Britse overheid waarschuwt echter dat bomen ook het tegenovergestelde effect kunnen hebben. Als ze op verkeerde plaatsen in steden worden neergezet, kan vervuiling juist in straten blijven hangen. "Bladeren en takken vertragen luchtstromen, waardoor schadelijke stoffen blijven hangen", citeerde *The Guardian* gisteren uit een nieuwe

landelijke richtlijn voor lokale overheden, die binnenkort wordt uitgevaardigd. Bomen houden enerzijds fijnstof tegen en zuiveren de lucht, maar anderzijds kunnen er ook uitlaatgassen onder blijven hangen. Gemeenten moeten het advies zeker niet opvatten als een oproep bomen te gaan kappen. Ze moeten zich er echter wel van bewust zijn dat bomen op de juiste plekken neergezet moeten worden en onderhoud behoeven. Net als in andere Europese landen leidt lucht-

vervuiling in Groot-Brittannië tot veel gezondheidsproblemen. Volgens de krant sterven jaarlijks 40.000 Britten aan de gevolgen van verontreinigde lucht.

De Britse instantie signaleert meer keerzijden van goedbedoelde maatregelen. Bijvoorbeeld drempels: die halen weliswaar de snelheid uit het verkeer en vergroten zo de veiligheid, maar het afremmen en optrekken zorgt er ook voor dat de uitstoot van schadelijke stoffen omhooggaat.

Duitser woont met dode broer aan keukentafel

Een 49-jarige man heeft in het Duitse Rostock een maand lang met zijn overleden broer in huis gewoond. Toen hij de politie donderdag uiteindelijk belde, von-

den agenten de dode man zittend aan de keukentafel, aldus Duitse media. De 45-jarige broer was volgens eerste onderzoek op 31 oktober overleden. In plaats

van een arts of andere hulpverleners te bellen, besloot de man met het lijk te blijven wonen. Hij verklaarde dat hij daarmee het verlies wilde verwerken. Waarom hij donderdag toch de politie inschakelde is niet duidelijk. Een arts stelde vast dat de broer een natuurlijke dood was gestorven.

Chimpansees herkennen elkaars billen direct

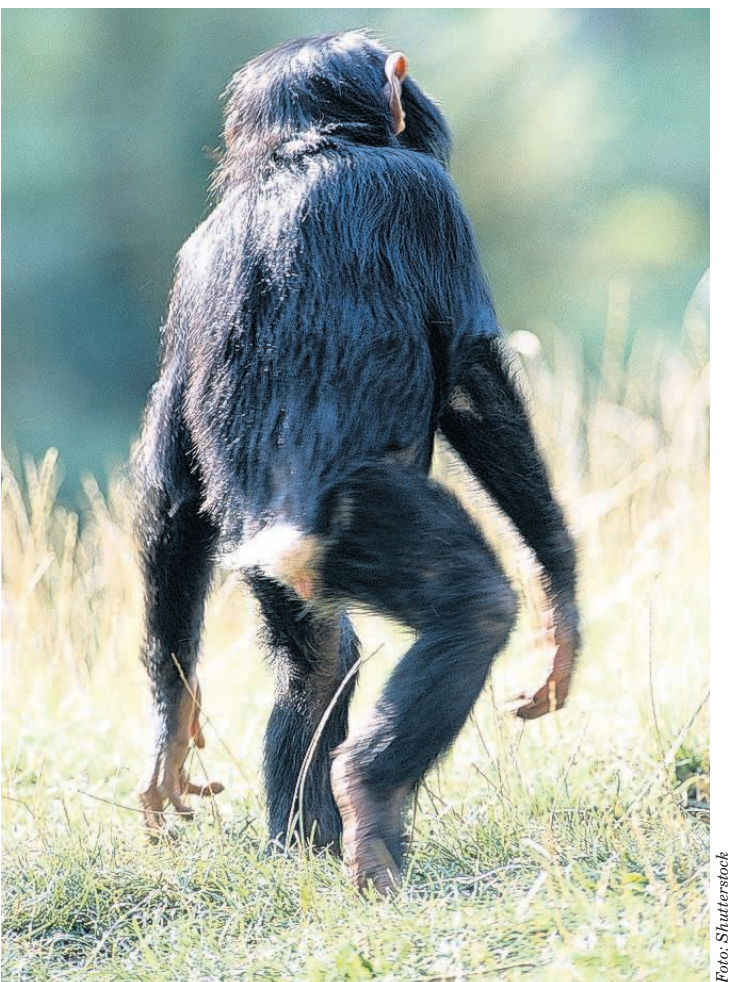

Foto: Shutterstock

Chimpansees herkennen elkaar net zo makkelijk aan hun achterwerk, als mensen elkaar aan hun gezicht. Dat concludeert neuropsycholoog Mariska Kret van de Universiteit Leiden in onderzoek. Tot nu toe was hier weinig over bekend. Het achterwerk blijkt voor chimpansees belangrijke informatie te bevatten over identiteit, aantrekkelijkheid en gezondheid. "Als vrouwtjes in hun maandelijkse vruchtbare pe-

riode zijn, zwelt het gedeelte rond de anus en vagina op als een ballon en kleurt donkerroze. Voor chimpansees zijn achterwerken dus erg belangrijk en ze herkennen elkaar in één oogopslag aan hun billen", aldus Kret. Zij deed haar onderzoek door mensen en proefapen te laten kijken naar foto's van gezichten en achterwerken. Op een touchscreen konden zij aangeven welke gezichten en billen ze herkenden.

'Nieuwe politieauto moet 250 km/uur rijden'

Om criminelen op de vlucht en andere snelheidsduivels op de weg aan te kunnen houden, moeten de nieuwe wagens van de Nederlandse politie minstens 250 kilometer per uur kunnen rijden. De politie staat op het punt om tachtig van die supersnelle auto's aan te schaffen als vervanging voor de huidige Volvo's. Dat blijkt uit documenten waar *De Telegraaf* over schreef. Met de snelle auto's krijgt de

politie weer 'het gezag op het asfalt', denkt projectleider Infrastructuur Egbert-Jan van Hasselt.

Hij wil niet zeggen welke automerken de politie op het oog heeft: bijvoorbeeld een BMW 5, Audi A6 of misschien zelfs de terugkeer van de Porsche. "We stellen eisen aan het voertuig, maar duidelijk is dat we in de uiteindelijk aanbesteding gaan voor het allerbeste."

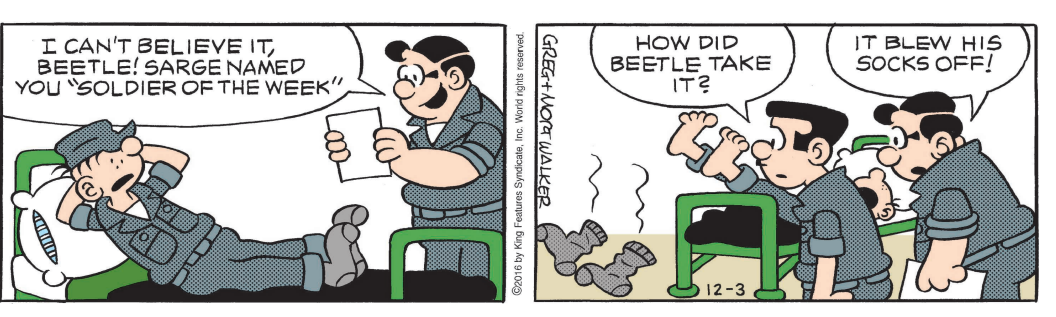
Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

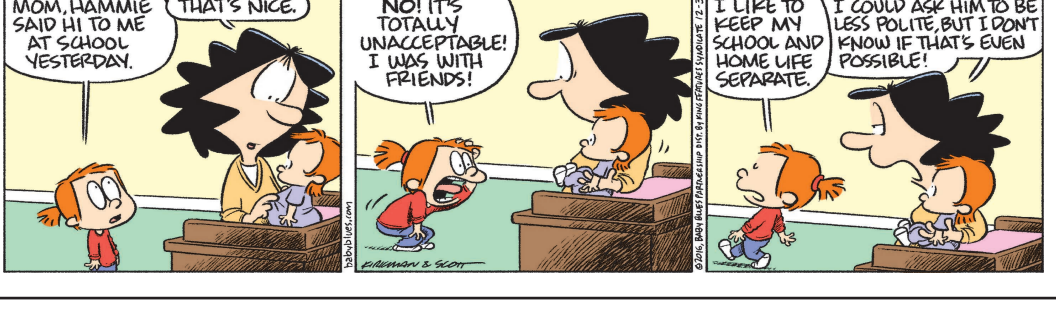
Tina's groove

By Rina Piccolo

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Ronaldo ontweek 35 miljoen aan belasting'

MADRID — De Portugese superster Cristiano Ronaldo heeft dankzij wat boekhoudkundige trucs de Spaanse belastingdienst voor zo'n 35 miljoen euro ontweken. Dat werd gisteren onthuld door publicaties van diverse Europese media, waaronder het NRC. Via klokkenluidersplatform *Football Leaks* zijn miljoenen geheime documenten uit de voetbalwereld naar buiten gekomen, waaronder contracten van tal van spelers.

Eén van de bevindingen van de onderzoekers is dat Ronaldo, de vedette van Real Madrid en Europees kampioen Portugal, eind 2014 een bedrag van maar liefst 63,5 miljoen euro heeft weggesluisd via brievenbusfirma's op de Maagdeneilanden. Hij voorkwam daarmee dat hij in Spanje een slordige 35 miljoen euro aan belasting moest betalen. Heel wat andere topvoetballers zouden ook zulke constructies gebruiken om de belastingdienst te ontwijken.

De website Football Leaks onthulde de afgelopen maanden al regelmatig details over transfers en contracten. Zo kwam FC Twente in de problemen door onthullingen over

bepalingen in het omstreven van de onderzoekers is dat Ronaldo, de vedette van Real Madrid en Europees kampioen Portugal, eind 2014 een bedrag van maar liefst 63,5 miljoen euro heeft weggesluisd via brievenbusfirma's op de Maagdeneilanden. Hij voorkwam daarmee dat hij in Spanje een slordige 35 miljoen euro aan belasting moest betalen. Heel wat andere topvoetballers zouden ook zulke constructies gebruiken om de belastingdienst te ontwijken.

Foto: AFP / Javier Soriano

Cristiano Ronaldo bevindt zich in zwaar weer als de bevindingen uit de Football Leaks documenten waar blijken te zijn.

Mercedes heeft geen haast

WENEN — Het Formule 1-team van Mercedes neemt rustig de tijd om een vervanger te zoeken voor de gisteren plotseling gestopte wereldkampioen Nico Rosberg. Dat zegt teambaas Toto Wolff.

“Deze situatie komt onverwacht, maar is ook weer spannend. We zullen de tijd nemen die nodig is om al onze opties af te wegen en dan de juiste keuze maken”, aldus de Oostenrijker in Wenen, waar gisteren het gala van de internationale autosportfederatie FIA plaatshad. De Duitser Rosberg werd daar gehuldigd als wereldkampioen. Kort daarvoor had hij zijn onmiddellijke afscheid bekendgemaakt. Dat besluit kwam voor vrijwel iedereen uit de lucht vallen, want de 31-jarige coureur had eerder

in het seizoen nog zijn contract bij Mercedes met twee jaar verlengd. Wolff zei dat hij desondanks het ontslag van Rosberg meteen had aanvaard. “Hij heeft een moedig besluit genomen en het toont zijn sterke karakter. Ik wil hem vooral bedanken voor zijn ongelooflijke bijdrage aan het succes van ons team.” De namen van de mogelijke opvolgers vlogen gisteren al rond. Die van Max Verstappen viel vaak, maar de kans dat hij de overstap maakt naar Mercedes is vrij klein.

De Nederlander heeft nog een contract bij Red Bull en liet weten dat hij het prima naar zijn zin heeft bij dat team. Een logische kandidaat is de Duitser Pascal Wehrlein, die dit jaar debuteerde bij Manor en uit het opleidingsprogramma van Mercedes komt. Wehrlein heeft nog geen stoeltje voor volgend jaar. “Nogmaals, de situatie komt voor ons ook onverwacht. Er is geen plan B in zulke gevallen. Bovendien moeten we ons voorbereiden op 2017, waarin de Formule 1 nieuwe ingrijpende technische regels invoert. Ook dat speelt een grote rol in onze overwegingen voor de bezetting van de cockpit”, aldus teambaas Wolff.

Bertens verliest opnieuw in Japan

SAITAMA — Tennisster Kiki Bertens wacht nog op haar eerste zege in het enkelspel bij de International Premier Tennis League (IPTL). Ze verloor vandaag in het Japanse Saitama van de Belgische Kirsten Flipkens, zij het nipt, met 6-5. Gisteren leed de Westlandse een dikke nederlaag tegen de Zwitserse Martina Hingis (1-6).

Bertens komt in de lucratieve competitie uit voor de Singapore Slammers. Haar team verloor mede door haar verlies tegen Flipkens

van de Indian Aces. De Nederlandse nummer 22 van de wereldranglijst kwam vandaag ook nog uit in het gemengd dubbel. Met haar

Braziliaane partner Marcelo Melo ging ze met 6-4 onderuit tegen het Indiase koppel Rohan Bopanna en Sania Mirza. Bertens speelde tegen Flipkens een sterke partij en had op 5-3 alle kansen op de overwinning, maar de Belgische knokte zich terug en wist vervolgens de shoot-out te winnen.

Woods rukt op in Hero Challenge

Foto: Christian Petersen/Getty Images/AFP

Tiger Woods heeft zich herpakt tijdens de tweede ronde van de Hero World Challenge.

NASSAU — Golficoon Tiger Woods is op de tweede dag van de Hero Challenge op de Bahama's naar de negende plaats gestegen. De veertigjarige Amerikaan was gisteren ouderwets op dreef in het toernooi, dat hij zelf organiseert. Hij noteerde 65 slagen, zeven onder par, op het exclusieve Albany.

De veertienvoudig majorwinnaar maakte donderdag zijn rentree op het hoogste niveau met een wisselvallige omloop van 73 slagen, waarmee hij op de zeventiende en voorlaatste plaats belandde.

Hij was lang uit de roulatie door onder meer twee rugoperaties. De voormalige nummer één van de wereld speelde zijn laatste toernooi in augustus 2015.

De Amerikaan Dustin Johnson en de Japanner Hideki Matsuyama delen de leiding in het invitatie-toernooi met een totaalscore van -12. Woods heeft zes slagen meer.

De Amerikaan liep zijn ronde overigens in zijn eentje. De Engelse olympisch kampioen Justin Rose, die bij Woods was ingedeeld, meldde zich af met een rugblessure.

Sport

Ntab pakt goud 500 meter

Valse start Michel Mulder in Astana

ASTANA — Michel Mulder heeft bij zijn eerste optreden in de wereldbeker schaatsen van dit seizoen, een diskwalificatie achter zijn naam gekregen. De olympisch sprintkampioen maakte in Astana twee valse starts op de 500 meter.

Mulder wist bij de kwalificatiewedstrijden in oktober geen startbewijs te bemachtigen op de 500 meter. Hij kwam 0,01 seconde tekort voor directe plaatsing. In Astana mocht hij alsnog starten door afzeggingen van onder anderen Jan Smeekens en Kjeld Nuis. Mulder was ingedeeld in de B-groep in een rit tegen landgenoot Pim Schipper, die met 35,90 niet verder kwam dan de 24e positie. De dertigjarige Mulder, die ook kan pronken met twee wereldtitels sprint, sloeg aan het einde van het vorige seizoen een nieuwe weg in door te breken met schaatscoach Gerard van Velde, en met

skeelercoach Desley Hill aan de slag te gaan. Hij begon dit seizoen als kopman van de nieuwe ploeg Team Victorie. Bij de NOS liet de geboren Zwollenaar donderdag weten heel blij te zijn dat hij de kans kreeg in Astana in de B-groep te starten. “Het niveau in die groep is hoog, het doet zeker geen pijn. Ik vind het leuk dat ik mag rijden.” Mulder krijgt morgen een tweede kans om van zijn eerste wereldbeker van dit seizoen alsnog een succes te maken. Dan staat er wederom een 500 meter op het programma.

Schaatser Daidai Ntab heeft vandaag bij de derde wereld-

beker in Astana voor een grote verrassing gezorgd. De 22-jarige sprinter van Team Plantina, de ploeg van coach Gerard van Velde, pakte tot ieders verbazing goud op de 500 meter. Met een indrukwekkend baanrecord van 34,52 seconden was hij iedereen te snel af. De Russen Roeslan Moe-rasjov (zilver in 34,57) en wereldkampioen Pavel Koe-lizjnikov (brons met 34,61) belandden eveneens op het podium. Ntab opende in de derde rit razendsnel (9,54) en reed daarna een vrijwel vlekkeloze ronde. Hij verbeterde zijn vorige persoonlijke toptijd op de 500 meter (34,96) dik. Ntab, zoon van een Nederlandse moeder en een Senegalese vader, kwam in zijn nog prille loopbaan op wereldbekerniveau nooit verder dan de negende plek op de kortste afstand.

Jupiler League uitslagen

Jupiler League uitslagen 2 december:

De Graafschap - FC Oss 3-5
Jong FC Utrecht - FC Emmen 3-1
NAC Breda - Almere City FC 3-1
Jong PSV - Achilles'29 4-0
RKC Waalwijk - MVV 2-0

SC Cambuur - Jong Ajax 1-3
FC Dordrecht - FC Den Bosch 2-2
FC Volendam - Fortuna Sittard 3-0
Helmond Sport - FC Eindhoven 3-0
VVV-Venlo - Telstar 1-1

Primeur voor skiester Stuhec in Lake Louise

Foto: AFP / Mark Ralsdon

De Sloveense Ilka Stuhec viert haar overwinning terwijl zij over de finish komt van de FIS Ski World Cup 1st Women's Downhill race.

LAKE LOUISE — De Sloveense skiester Ilka Stuhec heeft gisteren in Lake Louise haar eerste wereldbekerzege geboekt. De 26-jarige Stuhec schreef de afdaling op haar naam en nam daarmee tevens de leiding in het wereldbekerklassement op dit onderdeel. Op de Canadese piste klokte de Sloveense een winnende tijd van 1.45,48.

De Italiaanse Sofia Goggia gaf 0,22 seconde toe en eindigde als tweede, de derde plaats was voor Kajsa Kling uit Zweden (1.45,79). Favorieten als de Zwitserse Lara

Gut, die brons pakte op de Winterspelen van 2014 in Sotsji, en de Duitse Viktoria Rebensburg vielen net naast het podium. Vandaag en morgen staan in Lake Loui-

se nog een afdaling en een super-G op het programma voor de skiesters.

In Val d'Isère heeft de Noorse skiër Kjetil Jansrud zijn goede vorm vandaag ook bekrachtigd met de zege in de afdaling. Hij boekte zijn zestiende overwinning in een wereldbekerwedstrijd. Jansrud was gisteren ook al de snelste in de super-G in het Franse wintersportoord.

De Noor klokte 1.59,51 in de afdaling van de wedstrijdspiste. De Italiaanse specialist Peter Fill eindigde als tweede op 0,26 seconden. De Noorse grootheide Aksel Lund Svindal werd derde op 0,33. Jansrud klonk in de algemene wereldbekerstand naar een gedeelde eerste positie. Hij heeft evenveel punten als de Oostenrijker Marcel Hirscher.

Robben leidt Bayern München naar koppositie

MAINZ — Arjen Robben heeft Bayern München gisteren weer naar de koppositie van de Bundesliga geleid. Met een doelpunt en een assist was de Nederlandse aanvaller van grote waarde in de uitwedstrijd tegen FSV Mainz: 1-3. Op basis van een iets beter doelsaldo heeft Bayern de eerste plaats weer overgenomen van RB Leipzig, dat vandaag Schalke 04 ontvangt. Beide clubs staan op dertig punten.

Robben stond voor het eerst weer aan de aftrap sinds hij drie weken geleden geblesseerd uitviel bij het Nederlands elftal in de WK-kwalificatiewedstrijd tegen Luxemburg. De Duitse kampioen kwam al binnen vijf

minuten op achterstand via Jhon Córdoba, die sneller was dan Mats Hummels en de bal langs keeper Manuel Neuer knalde. Het antwoord van Bayern volgde snel. Robben bediende Robert Lewandowski, die de gelijkmaker

binnenschoot. Robben zelf tekende na twintig minuten voor de 1-2, door een voorzet van Thomas Müller met een artistieke duik in het doel te koppen. De aanvoerder van Oranje vierde zijn 81e doelpunt in de Bundesliga, waarmee hij op gelijke hoogte kwam met Klaas-Jan Huntelaar. Robben, die binnenkort met Bayern gaat praten over verlenging van zijn aflopende contract, heeft alleen Willi Lippens (92 treffers) nog voor zich.

“Zo goed als in de eerste helft hebben we lang niet gespeeld”, zei Robben. “De laatste weken misten we wat verrassing in ons spel. Nu was dat goed. Eigenlijk hadden we voor rust meer doelpunten moeten maken.” De rechterspits miste zelf ook een grote mogelijkheid op de 1-3. Die kwam er in blessuretijd van de wedstrijd alsnog, toen Lewandowski een vrije trap in de kruising krulde. Robben maakte zowaar weer eens de negentig minuten vol.